

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS-THURSDAY – LAPKRIČIO-NOVEMBER 18, 2021 • Vol. CXII NR. 91

Kaina 2.00 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-17-2021

Lapkričio 15 d. Washingtone, „Capital One” sporto arenoje praūžė Lietuvos paveldo vakaro NBA varžybos, kuriose susirėmė Washingtono „Wizards” ir New Orleans „Pelicans” su Jonu Valančiūnu. Nors sėkmė šį kartą lydėjo šeimininkų komandą, tai buvo puiki Lietuvos ir krepšinio šventė!

Didžiosios petraukos metu visus susirinkusiuosius linksmino lietuvių tautinių šokių grupė „Malūnas” iš Baltimorės.

LR ambasados inf.

laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

Clevelando lietuviams yra kuo didžiutis

JAV LB Clevelando apylinkės lietuviai, švęsdami savo Bendruomenės įkūrimo 70-metį, sulaukė nemažai svečių iš kitų valstijų. Susitikus buvo puiki proga prisiminti iškeliavusius ir pasidžiaugti esančiais bei dirbančiais žymiaisiais vietiniais tautiečiais, kurie tiek daug nuveikė Lietuvos ir lietuvių labui.

Pasakojimas apie šventę – 4 psl.

Sporto centrui – V. Adamkaus vardas

Lapkričio 17 d. Vytauto Didžiojo universitete (VDU) įvyko iškilminga Prezidento Valdo Adamkaus sporto centro atidarymo ceremonija – buvo pristatytas šiuo metu didžiausias Lietuvoje įvairioms sporto šakoms ir poreikiams pritaikytas universitetinis sporto kompleksas. Būsimuosius centro lankytojus įkvėps prezidento V. Adamkaus ranka užrašyta mintis, kad sportas šiandien – tai žmonių tarpusavio bei vienybės mokykla ir mūsų kultūros dalis – žmogaus, tautos, valstybės.

– 13 psl.

Gyvenimas toks trumpas, o mokslo kelias toks ilgas – Hipokratas.

NUOMONĖS IR KOMENTARAI

Metas nuolaidžiau ir metas skelti antausį

GINTARAS VIŠOCKAS

Man nuoširdžiai gaila tų, kurie šiandien šala Baltarusijos – Lietuvos ir Baltarusijos – Lenkijos pasienyje. Viešojoje erdvėje kartas nuo karto skelbiami filmuoti kadrai ir nuotraukos, pasakojančios, kokių kančių patiria neteisėtai į Vakarų prasibrauti sumanę pabėgėliai. Tačiau ir be tų vaizdų nesunku suvokti, kaip „saldų“ rudenį gyventi miške po atviru dangumi. Nenorėčiau atsidurti jų kailyje.

Ir vis tik Lietuva neturi kitos išeities – privalome būti bejausmiai. Kad ir kas nutiktų, į savo teritoriją neturime įsileisti nė vieno nelegalaus migranto. Jei valstybės sieną leisime peržengti bent vienam iš jų, kaip sakė vienas LRT forumo nelegalių migrantų tema pašnekovas, mus nušluos nuo žemės paviršiaus. Tuomet jau nebesustabdytume upės tekėjimo. Net jei mus prievartaus nusileisti Europos Sąjungos biurokratai bei žmogaus teisių gynėjai, turime statyti neperžiangiamus barjerus be trupinėlio gailėsčio – jokių neteisėtų sienos perėjimų. Niekam – nei moterims, nei vaikams, nei vyrams.

Šitokios pozicijos linkę laikyti ne vien dėl to, jog bijau gausaus nelegalių migrantų antplūdžio, kuris vos tris milijonus gyventojų turinčiai Lietuvai tikrai bus pražūtingas. Mes privalome elgtis taip, kad tie nelaimėliai pradėtų mus gerbti. O jų pagarbą užsitarnausime tik vienu būdu – griežtai elgdamiesi. Jei manote, jog mus gerbs, jei visur ir visada rodytume daug užuojautos, – klystate. Pataikavimais, nuolaidomis nieko nelaimėsime. Kai kam mano pastabos gali pasirodyti esančios paradoksalios, tačiau drįstu manyti turįs teisę analizuoti tokias temas. Mat 1994-aisiais metais ilgokai gyvenau tarp musulmonų Šiaurės Kaukaze. Gyvenau be vadinamojo „stogo“. Gyvenau tarp čečėnų neturėdamas jokios „diplomatines neliečiamybės“. Per pusmetį, praleistą Grozne, perpratau, kokia tikroji, o ne fasadinė jų elgesena, suvokiau, kaip ir kada galima užsitarnauti jų pagarbą. Pasirodo, labai paprasta – tereikia būti savimi. Jei mes siekiame, kad jie neužliptų mums ant galvų, o taptų patikimais mūsų partneriais, turime, vaizdžiai tariant, nebijot skelti antausio. Taip, nesuklydau – esant reikalui privalome skelti antausį, kad jų ausyse net spengtų.

Jei nueinanti nuo politinės arenos Vokietijos kanclerė Angela Merkel įsitikinusi, jog Vokietiją gerbs dėl to, kad Berlynas masiškai priima migrantus, jiems dalindamas neužsitarnautas privilegijas, pašalpas, socialinius būstus, – ji kvaila politikė. Širdies gilumoje nelegalūs migrantai nesupranta, kaip galima gerbti Vokietiją, kuri labiau rūpinasi svetimais, nei savais. Nelegalūs migrantai iš musulmoniškų šalių negerbs ir tų, kurie pro pirštus žiūri į jų netaktiškus išpuolius. Pavyzdžiui, jie paniekiančiai išmeta ant žemės atvežtus maisto paketus pabėgėlių stovykloje Varėnoje ar Pabradėje, o lietuviai, užuot nusispjovę ir palikę badauti, verčiasi per galvą, kad būtų kuo greičiau atgabenti labiau koloringi, šiltesni, skanesni pietūs. Toks lietuviškas humanizmas negaliems migrantams vargu ar suvokiamas. Jie po tokių reveransų greičiausiai į mus žiūri kaip į bailokus nevykėlius.

Atmintin įstrigęs *youtube.com* erdvėje matytas

videofilmukas, pasakojantis, kaip pas vieną įtakingą čečėną į Grozną atvyko garsus Rusijos dainininkas. Puikiai matyti, kaip į dainininką Ramzanas Kadyrovas draugiškai sviedžia tortą ir visi, tiek atvykėlis, tiek čečėnai, kvatoja, suprask, tai labai sąmojinga ir juokinga.

Dainininkas turėjo du kelius. Pirmasis: nusišluostyti veidą apsimitant, koks šaunus ir originalus priėmimas. Jis greičiausiai taip ir pasielgė – nurijo karčiąją piliulę. Antrasis variantas: torto likučius ar kokią nors kitą po ranka pasitaikiusį patiekalą derėjo sviesti į šeimininką ir jo asmens sargybinius. Žinoma, R. Kadyrovui ir jo svitai būtų labai nepatikus dainininko įžūlumas. Tačiau širdies gilumoje čečėnai būtų nuoširdžiai gerbę puikų balsą turintį dainininką iš Maskvos. Gerbtų už tai, kad nepabijoję, kad išdrįso. Dabar tikriausiai laiko liurbui, kuris vardan solidaus honoraro sutiko atsisakyti elementariausios savigarbos.

Šią istoriją prisiminiau specialiai. Lietuva visuomet privalo rinktis antrąjį variantą. Garbė, solidumas, išdidumas – ne mažiau svarbūs nei pinigai. Savigarbos netekus prarasime ir visa kita.

Beje, žiūrėdamas lapkričio 15-osios LRT forumą, skirtą nelegalių migrantų temai, pasigedau bent kiek ryškiau įvardintos versijos, jog prie Lenkijos ir Lietuvos sienų su Baltarusija surengta krizė, – Kremlius noras atitraukti Vakarų dėmesį nuo gruodžio mėnesį ruošiamo puolimo Ukrainos kryptimi. Šią versiją išgirdau klausydamasis Ukrainos prezidento Volodymyro Zelenskio administracijoje dirbančio karinio eksperto Aleksejaus Arestovičiaus videokomentarų. Karinis ekspertas mano, jog Rusija dar šių metų pabaigoje sumaniusi plataus pobūdžio invaziją į Ukrainą, todėl, trokšdama sumėtyti pėdas, sukūrpė pabėgėlių krizę prie Lenkijos ir Lietuvos. Tokia krizė reikalinga tam, kad Vakarai pražiopsotų svarbiausią Vladimiro Putino išpuolį, greičiausiai prasidėsiantį, kuomet Washingtone ir Briuselyje bus švenčiamos Velykos.

Šių eilučių autorių neramina ir dar viena tema, kurią įvardino buvęs Rusijos prezidento ekonomikos patarėjas Andrejus Ilarionovas, šiuo metu gyvenantis ir dirbantis JAV. Tarptautinę politiką seniai ir profesionaliai analizuojantis ekspertas siūlo atkreipti ypatingą dėmesį į tai, ko į Maskvą buvo atvykęs JAV Centrinės žvalgybos valdybos vadovas William Burns su savo svita. W. Burns (buvęs JAV ambasadorius Maskvoje 2005–2008 metais, CŽV įstaigai pradėjęs vadovauti šių metų kovo mėnesį) lapkričio 2-ąją susitiko su Rusijos žvalgybų bosais Nikolajumi Patruševu ir Sergejumi Naryškinu. Pasak A. Ilarionovo, tokio pobūdžio vizitai, kai į Rusiją vyksta JAV žvalgybų vadovas, – labai reti. Šis – itin išskirtinis. Mat truko dvi dienas. Ką W. Burns aptarė su SVR ir FSB vadovais, – nežinoma. Į viešumą prasišverbęs tik vienas sakinytis: aptarė Rusijos ir JAV santykius. Taip pat nežinoma, ar būta susitikimo su V. Putinu. Viešojoje erdvėje tėra paskelbta, kad W. Burns ir V. Putinas kalbėjosi telefonu. Bet ar tai – įtikinama? Atvykti į Maskvą ir nesusitikti su V. Putinu – ar tikime tokiu paaiškinimu? Juolab kad viešeta ne vieną, o dvi paras.

Ekonomistas A. Ilarionovas dar atkreipia dėmesį, jog oficialus Washingtono paaiškinimas, esą JAV prezidentas Joe Biden liepė CŽV vadovui skristi į Maskvą neva paskutinę akimirka, nepanašus į tiesą. Nes W. Burns į Maskvą beldėsi su solidžia komanda. O tai reiškia, kad paskutinę akimirka tokiam vizitui pasiruošti neįmanoma.

Komentuodamas CŽV ir FSB bei SVR vadovų susitikimą Maskvoje A. Ilarionovas susilaikė nuo viešų įtarimų, girdi, tai reiškia kažin kokius negražius, nuo visuomenės akylai slepiamus Baltųjų rūmų ir Kremlius susitarimus.

Tačiau ar tokie įtarimai – visiškai atmetini?

LAIŠKAI

STOVYKLĄ MAČIAU VAIKO AKIMIS

Perskaitęs Rimo Česonio ir Viktoro Memėno memuarus „Sugrįžimas į Lietuvą“ („Draugas“, lapkričio 11 d.), prisiminiau, kaip Fellbacho DP stovykloje Antanas Škėma ir aktorius Vitalis Žukauskas atliko meninę programą. Gal buvo ir kitų menininkų toje programoje – nežinau, nes buvau dar per jaunas ją žiūrėti. Bet Škėmą ir Žukauską atsimenu dėl to, kad jie pernakvojo tame pačiame name, kur gyveno mūsų šeima. Mūsų kaimynės buvo rašytojos, poetės Kotryna Grigaitytė ir Ona Balčiūnienė, kurios slapyvardis buvo O. B. Audronė. Man, vaikui, buvo įdomūs laikai.

Kęstutis Bileris
Richmond Hill, NY

Galbūt prisiminimai apie gyvenimą Stuttgarto-Fellbacho stovykloje paskatins atsiliiepti ir daugiau mūsų skaitytojų? Laukiame jūsų laišku.

Redakcija

Lietuvos kariuomenės majoras Juozas Memėnas, kurio mirtis 1946 m. rugpjūtį buvo didžiulis smūgis dešimtmečiui sūnui Viktorui. Dviem metais anksčiau dar Lietuvoje rašytą tėvo laišką V. Memėnas saugo kaip gyvenimo priesaką. Asmeninio archyvo nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –

skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

El. svetainė –

Neringa Smilgytė

**Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Aurių nuomonė nebūtinai sutampa
su leidėjų ir redakcijos nuomone.**

Per Vėlinės šeimos kapų aplankyti atvykęs brolis mane pašiepė, kai pasakiau, kad seku rusiškus „YouTube“ kanalus: „Tai ėmei garbinti Putiną?“ Ne, skaitau rusų opozicinius kanalus, ieškodama papildomos informacijos. Ir iš tiesų, kartais man pasiseka aptikti tokios, kurios neturi lietuviški kanalai. Štai praėjusį penktadienį mūsiškiai komentavo Baltarusijos diktatoriaus Aliksandro Lukašenkos grasinimą užsukti rusiškų dujų vamzdžius, per Baltarusiją einančius į Europą, jei Europa paskelbs jam naujų sankcijų. Kai tą pačią dieną Rusijos prezidento Vladimiro Putino spaudos atstovas pareiškė, kad Lukašenka taip pasakęs be Rusijos žinios, su jais nesuderinęs, lietuviški komentatoriai tais žodžiais ir patikėjo ir nusprendė, kad Lukašenka su Putinu jau nebesutaria. Dujos tai rusiškos, – sakė jie, – ir prie ko čia Lukašenka, – dujų kranelį gali užsukti tik pats Putinas. Neva Lukašenka per daug įsijautė.

Nieko panašaus, – pranešė rusiškai skelbiamo „Newsader“ kanalo vedėjas Aleksandr Kušnar (manyčiau, kalbantis iš Ukrainos) – taip Lukašenkos ir Putino sutarta. Lukašenka, kuris yra spaudžiamas Europos dėl ten stumiamų migrantų, transliuoja Kremliaus žinią, kad už sankcijas Europa bus nubausta dujų kranelio užsukimu. Gal Europa nusigąs. Tuoj ims su jais tartis ir ne tik nuims sankcijas, bet dar ir pinigų sumokės, kaip siūlė Kremlius mokėti Lukašenkai, kad šis sulaukytų migrantų srautą. Ir kad rusai savus geriau pažįsta, įrodymas buvo kitą dieną dujų vamzdyje į Europą perpus sumažėjęs spaudimas. O tai reiškia perpus mažiau į Europą patenkančių dujų. Tai signalas iš Maskvos, kad su Lukašenka Europa nejuokautų. Ir tai užvirtinant palei Baltarusijos-Europos sieną buvo paleisti budėti du strateginiai Rusijos bombonešiai bei įvykdyti kariniai mokymai.

O situacija prie Baltarusijos-Europos Sąjungos sienos yra tiesiog baisi. Kasdien mus pasiekia pranešimai, kad į Lenkijos pasienį atvaromi vis nauji migrantų būriai, tarp jų – būrys verkiančių migrantų moterų su vaikais, jie filmuojami, kad parodytų, kokia klatinga yra Europa, – ji kalba apie humaniškumą, o neišleidžia ten norinčių patekti migrantų ir kankina vaikus šaltyje.

Tūkstančiai migrantų prie Lenkijos ir Lietuvos sienų suvežta dėl to, kad šią savaitę kaip tik turi būti paskelbtos Europos sankcijos Lukašenkai. Šis tiki, kad Europa nusigąs ir sankcijų atsisakys. O sankcijos Lukašenkai buvo paskelbtos dėl nuvaryto Europos oro linijų lėktuvo ir suimto juo skridusio Baltarusijos režimo opozicijos atstovo bei terorizuojamų opozicionierių. Europoje dabar tariamasi, kad sankcijos būtų ne tik nenuimamos, bet dar ir griežtinamos dėl migrantų srauto pavertimo hibridiniu ginklu, – į Baltarusiją kaip turistus Lukašenka kviečiasi Rytų šalių piliečius, siūlydamas jiems lengvą kelią į Vokietiją. O šie net nežino (arba apsimeta), kad Baltarusija neturi sienos su Vokietija.

Dar vienas Lukašenkos argumentas spausti Europą – šąlantys oras. Į pasaulį transliuojami vaizdai, kaip prie Lenkijos sienos kenčia tūkstančiai migrantų su vaikais, stengiantis pakenkti Europos autoritetui pasaulyje ir sukelti sumaištį pačioje Europoje, kur už kenčiančius migrantus kovoja žmogaus teisių organizacijos. Vienas pavyzdys – arabas fotografas, 10 metų gyvenęs Anglijoje, nutarė dar kartą papulsti į Vakarų ir atskrido į Minską, o iš ten pateko į Lenkijos pasienį. Jis filmuoja širdį draskančius vaizdus, kaip, pvz., motina su penkais vaikais, kurių vienas be kojų ir jam sugedo protezai, neturi ką valgyti. Jie alkani šildosi prie lauželio Baltarusijos pasienyje. O priekyje – negailestingi Lenkijos kariai, kurie jų neišleidžia į Lenkiją. Ir nė žodžio, kad Baltarusijos režimui tarnaujantys ginkluoti kariai migrantų neleidžia grįžti į Minską ir iš ten sukti namo.

Su telefonu ant pagalvės

Lietuvoje mūsų savijauta liūdnesnė už liūdnesnį debesį. Rytą atsibudus pirmiausia lendame į telefoną ar kompiuterį ieškodami žinių, ar dar neprasidėjo mūsų sienos ataka. Kas kelios valandos vyksta sienos apsaugos vadovų spaudos konferencijos, kurių metu informuojama apie padėtį. Savaitgalį prie sienos su Baltarusija jau buvo išikūrusios keturios didėjančios grupės migrantų, tų, ku-

Liūdniau už liūdnesnį debesį

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

rie buvo neišleisti į Lenkiją. Jie prievarta sodinami į autobusus ar kitą transporto priemonę ir vežami prie Lietuvos, o gal ir prie Latvijos sienos (jau yra praėjusių ir Estijos sieną bei atsidūrusių Suomijoje; sieną stiprina ir Ukraina). Kad prie Lietuvos sienos migrantai atsiranda prievarta, jie pasakoja patys. Jie sako, kad jie nenori į Lietuvą, jų tikslas – Lenkija, iš kurios arčiau į išsvajotą Vokietiją.

Iš giminaičių medikų patyrėme, kad Vilniuje ir Kaune yra sudarytos mobilios medikų grupės, kurių nariai turi būti pasiruošę bet kurią akimirką pakilti ir išvykti į įvykio vietą. Jie turi miegoti su telefonu ant pagalvės. Vilniečiai vyktų į Lietuvos-Baltarusijos pasienį, o kauniečiai – į Suvalkų koridoriaus teritoriją. Jeigu ruošiami medikai, reiškia, kad tikimasi ir kruvinų susidūrimų. Tai reiškia, kad yra nuogastavimų dėl galimybės į Lenkiją migrantus jėga stumti per Lietuvos teritoriją pažeidžiamaisiais Lietuvos vieta – vadinamuoju Suvalkų koridorium – palei Lenkijos pasienį. Tuos nuogastavimus patvirtina oficialiai pranešamos žinios, kad skubiai tvirtinama Lietuvos-Baltarusijos siena ties Kapčiamiesčiu (Lazdijų r.). Kai Lukašenka per savo kanalus į viešumą pasiuntė žinią, kad esą migrantai „kažkienu“ aprūpinami ginklais iš Donbaso (Rusijos kontroliuojamų separatistų užimtos Ukrainos teritorijos), rusiški opoziciniai kanalai pranešė, kad tokių ketinimų turi pats Lukašenka – migrantams į rankas įduoti ginklus. Jie sako, kad tokie būriai yra apmokomi netoli Lietuvos sienos, Apsė. O tarp migrantų yra karo veiksmuose dalyvavusių sirų ir kurdų, kurie suinteresuoti prasisiveržti į Vokietiją.

Ką galvoja baltarusiai

Kiek gali kentėti Baltarusijos žmonės, matydami tokius beprotiškus savo diktatoriaus veiksmus? – galvoja lietuviai. Taip, internete daug opozicinių informacinių kanalų, kurie pasisako prieš Lukašenką ir jo sėbrus, bet jie greičiausiai transliuojami ne iš Baltarusijos teritorijos, kitaip jų steigėjai būtų seniai suimti ir pasodinti į kalėjimus. O ką galvoja paprasti žmonės, mes nesužinosime. Tiesa, stambiausiose Baltarusijos gamyklose pastaruosiu metu kilo streikų, kelių gamyklų net direktoriai suimti, kas rodo, kad diktatorius jais nėra patenkintas. Kadangi dauguma tų paprastų žmonių nesinaudoja internetu ir jiems kitokia nuomonė neprieinama, jie greičiausiai tiki diktatoriaus informacija, kad čia kažčiausia yra Europa, kuri puola vargšus baltarusius.

Opozicijos lyderė Sviatlana Cichanouskaja (gavusi prieglobstį Lietuvoje) būdama Vokietijoje pa-

reiškė, kad migracijos problemą Baltarusijoje galima būtų išspręsti, bet tik pakeitus režimą. O kas tą režimą gali pakeisti? Visi planuoti Lukašenkos režimo žlugimo terminai praėjo. Šiandien jau niekas nebedrįsta prognozuoti, kas jį gali sužlugdyti. Nors sankcijos gula ant jo pečių viena po kitos – blokuojama oro erdvė, šiomis dienomis taps neveiksnūs jo visi 29 lėktuvai, nuo gruodžio mėn. Europa uždraudžia vieną pagrindinių pajamų šaltinių – kalio trąšų eksportą į Europą, bet režimo kaimynų bėdų galo vis dar nematyti. Atvirksčiai – mums bėdų tik daugėja, nes Lukašenką remia Kremlius. Visi bent kiek mąstantys žmonės Baltarusijoje ir Rusijoje yra suimti, žiniasklaida paralyžuota, visuomenės įbaugintos. Atrodo, jokių prosvaisčių...

Tiesa, Irako ir Turkijos valstybiniai oro uostai, ES įtaigojami, žada nebeskraidinti lėktuvų su „turistais“ į Minską, tačiau „YouTube“ informatoriai sako, kad diktatorius rado kitų Rytų valstybių oro uostų, kurie sutinka jam gauti hibridinį ginklą – migrantus į Baltarusiją. Europa nepasiduoda šantažui ir nesutiks nuimti sankcijų. Gabrieliūs Landsbergis siūlo Jungtinėms Tautoms įrengti humanitarinį koridorį ir iš Gardino skraidinti migrantus namo, bet tam reikia pačio Lukašenkos sutikimo, o jis nesutiks atsisakyti savo vienintelio ginklo, tad ir toliau liekame nežinioje ir įtampoje.

Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Gintautas Mažeikis LRT.lt straipsnyje „Aklavietė. Tinsantis migrantų pilinys. Kada sprogs?“ skelbia: „Kiek truks šitas stumdomų šimtų ir tūkstančių migrantų buvimas prie sienos? O kasdien į Minską atvyksta pilni lėktuvai naujų. Dauguma jų jauni vyrai. Dabar šturmuojama Lenkijos siena, bet galbūt netrukus ir Lietuvos... Matome, kaip beveidės, ekipuotos Lukašenkos jėgos struktūros, švelniai ar su šunimis, ragina migrantus tinkamai pasiskirstyti prieš vykdamas nusikaltimą – nelegalų ir masinį sienos kirtimą. Tačiau pats nusikaltimas žiūrovui nėra suvokiamas, juk jie tik kerta sieną, nors ir ne vietoje, lygiai taip, kaip mes keliaujame. Kitoje pusėje stovi tokie pat anoniminiai, beveidžiai Lenkijos kariai ir pareigūnai, o kitur ir mūsų. Prieš juos dažnai filmuojamos migrantų šeimos su paaugliais ar net mažamečiais vaikais. Patrauklus vaizdinis kontrastas: vaikai ir kariai yra banali, bet gerai veikianti manipuliacijos ir propagandos priemonė, greitai pasiekianti rezultatą: žiūrovas užjaučia migrantus ir ima nemėgti pareigūnų. Informacinis karas jau pralaimėtas. Sukurta iliuzija, kad kažkokie anoniminiai, neaiškūs, pikti pareigūnai kariauja prieš vaikus ir moteris, su kuriais mes, žiūrovai, tapatinamės. Atlikti priešingą veiksmą pacifistinei visuomenei labai sunku. Ji nelabai supranta, kas yra jėgos struktūros, kaip jos veikia ir kaip mūsų gerovė tiesiogiai priklauso nuo šių pareigūnų veiksmų“.

Kai buvo rašomos šios eilutės, karo veiksmai nei Lenkijos, nei Lietuvos pasienyje dar nevyko, bet įtampa didėja ir kenčiančių nuo Baltarusijos režimo šalių politikai brandina mintį pagalbos kreiptis į NATO. JK į Ukrainą pasiryžusi atsiųsti 600 karių.

Lietuva išrinkta UNESCO Vykdamosios tarybos nare

Vakar, lapkričio 17 d. Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) Generalinės konferencijos 41-ojoje sesijoje Paryžiuje, Lietuva išrinkta Vykdamosios tarybos nare 2021–2025 metų laikotarpiui. Lietuvos narystę palaikė 126 UNESCO narės.

„Džiaugiamės Lietuvai parodytu šalių narių išskirtiniu pasitikėjimu. Esame pasiruošę dirbti kartu su visomis valstybėmis narėmis vardan stiprios UNESCO organizacijos ir darysime viską, kad Lietuvos balsas būtų girdimas šioje svarbioje Jungtinių Tautų organizacijoje“, – sakė Lietuvos nuolatinė atstovė prie UNESCO, ambasadorė Jolanta Balčiūnienė. Narystės UNESCO 30-metį mininti Lietuva, išrinkta į UNESCO Vykdomąją tarybą, didžiausią dėmesį skirs aukštos kokybės švietimui, mokslo, skaitmeninių technologijų ir inovacijų plėtrai, žiniasklaidos laisvės ir informacinio raš-

tingumo stiprinimui. Lietuva ir toliau aktyviai pasisakys už išraiškos laisvę, prieigą prie informacijos ir žurnalistų saugumą.

UNESCO Vykdamosios tarybos nare Lietuva išrinkta ketvirtą kartą.

URM inf.

Lietuvos nuolatinė atstovė prie UNESCO J. Balčiūnienė – viduryje.

URM nuotr.

TELKINIAI

Clevelando lietuviai turi kuo didžiuotis

DR. VIKTORAS STANKUS

Prieš Vėlines Clevelando, OH lietuviai sulaukė svečių. Paminėti Lietuvos prezidento Antano Smetonos 77-erių metų mirties sukaktį ir dalyvauti JAV LB Clevelando apylinkės įkūrimo 70-mečio jubiliejaus šventėje atvyko JAV LB XXII Tarybos narės Vilija Jurgutienė, JAV LB Michigano apygardos pirmininkė Jūratė Mikulevičienė su vyru ir JAV LB Detroito apylinkės pirmininkė Raminta Vilkieinė su vyru.

O kitą savaitę sulaukėme dar vienos garbingų svečių grupės – LR generalinės konsulės Čikagoje Sigridos Mulevičienės ir jos ekonomikos patarėjo Vidmanto Verbicko.

Diplomatai – susipažinti ir dirbti

Svečiai iš gen. konsulato Čikagoje norėjo artimiau susipažinti su Clevelando LB valdyba, aplankyti prezidento Smetonos kapą. Vidmantas Verbickas turėjo tikslą susitikti su Ohio valstijos ekonomikos plėtros pareigūnais, kuruojančiais ryšius su Europa. Šiems svarbiems susitikimams tarpininkavo LR garbės konsulė Ohio ir Kentucky Ingrida Bublienė.

Susitikimuose ir pokalbiuose apie ekonominių ryšių su Lietuva vystymą dalyvavo Alina Harastasunu, Senior Manager, European Business Development, Jobs Ohio ir Mindy McLaughlin, Managing Director, Team NEO, Global Business Development. Reikėtų paminėti, kad Clevelandas yra susigiminiavęs ir bendradarbiauja su Lietuvos miestu Klaipėda.

Svečiai iš LR generalinio konsulato Čikagoje aplankė Clevelando lietuvių kultūrinį darželį, taip pat lietuvių bendruomenės centrą – Lietuvių namus su juose veikiančiu Lietuvių klubu. Lietuvių namai buvo įsteigti 1920 metais, tačiau 1973 metais pastatius naują pastatą, lietuvių bendruomenės centras buvo perkeltas į šias naujas patalpas. Šiuos Lietuvių namuose viešėjo ir kalbą sakė JAV prezidentas George H. Bush, JAV astronautas, pakilęs į kosmosą, senatorius John Glenn, Lietuvos draugas senatorius George Voinovich ir kiti.

Priėmimas Lietuvių namuose

Lietuvių namuose svečius sutiko Clevelando LB valdybos nariai. Visi vaišinosi Lietuvių klubo pirmininkės Rūtos Degutienės pagamintu gardžiu

Lietuvių klube susirinko Clevelando LB valdybos nariai ir svečiai paminėti 70-metį. Penkta iš k. – viešnia, Detroito LB pirmininkė Raminta Vilkieinė. Dan Hanson nuotraukos

maistu. Šeiminkai svečiams pristatė turtingą Clevelando LB istoriją.

Valdybos garbės narys, vicepirmininkas informacijai, dr. Viktoras Stankus paaiškino, kodėl pirmosios dvi JAV LB Centro/Krašto valdybos buvo Clevelande ir kodėl čia buvo įsteigtas ir redaguojamas žurnalas „Pasaulio lietuvis“.

Bendruomenės užuomazga buvo 1943 metais nacių okupuotoje Lietuvoje, kai lietuvių rezistencinės grupės susijungė į Vyrčiausiąją Lietuvos išlaisvinimo komitetą (VLIK'ą). Prezidentui A. Smetonai žuvus gaisre 1944 metais, VLIK'as paskelbė, kad jis perima Smetonos vaidmenį, tapdamas okupuotos Lietuvos atstovu užsienyje. Vėliau VLIK'as suvaidino didelį vaidmenį, paskelbiant Lietuvių chartiją 1949-aisiais.

Ir tie lietuviai, kurie atvyko į Ameriką iš Vokietijos DP 1949–1951 metais, atkeliavo su mintimi įkurti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę (LB) ir JAV Lietuvių Bendruomenę. Nepaisant didelio kai kurių autoritetingų JAV lietuvių organizacijų bei įtakingų veikėjų pasipriešinimo, JAV LB buvo įkurta.

Svečiams pasakojo apie nusipelnčius Clevelando lietuvius

Įdomu tai, kad du VLIK'o steigėjai ir vicepirmininkai, kentėję nacių koncentracijos stovykloje

Lietuvių namuose (iš kairės): straipsnio autorius ir popietės prelegentas dr. V. Stankus, Clevelando Lietuvių namų pirm. Rūta Degutienė, LR konsulato Čikagoje ekonomikos patarėjas V. Verbickas; LR garbės konsulė Ingrida Bublienė, Clevelando LB narė, Ohio apygardos pirm. Nomedas Vučianienė, LR generalinė konsulė Čikagoje S. Mulevičienė, Clevelando LB nariai Virginija Motiejūnienė ir Darius Tuskenis.

Bayreuth Vokietijoje, vėliau emigravo į Clevelandą ir, vykdydami VLIK'o nuorodas, kėlė lietuvių dvasią ir sąmoningumą.

Tai Balys Gaidžiūnas (po 1948 m. tapęs „Dirvos“ redaktoriumi, išleidęs kelias knygas apie vokiečių kalinimus, pirmąsias sovietinės okupacijos dienas Lietuvoje) ir dr. Alfonsas Damušis, kuris iki 1952 metų vadovavo Ateitininkų federacijai ir kurio iniciatyva Clevelando priemiestyje Chagrin Falls buvo surengta pirmoji lietuvių ateitininkų moksleivių stovykla Amerikoje. A. Damušio idėja buvo nusipirkti žemės ir toje teritorijoje įsteigti nuolatinę lietuvių jaunimui skirtą stovyklą. Taip atsirado Dainavos stovykla.

O pedagogas, kalbininkas, visuomenės veikėjas Stasys Barzdukas tapo tikru Clevelando LB lietuvių palaikymo milžinu. Svečiams buvo papasakota apie šio žmogaus nesuskaičiuojamus nuopelnus. Taip pat pristatyti ir kiti pasaulyje savo darbais pagarsėję Clevelando lietuviai – Barbara Armonas, parašiusi knygą apie išgyvenimus sovietų lageriuose „Leave Your Tears In Moscow“, Algis Rukšėnas, knygos apie Simo Kudirkos tragediją „Day of Shame“ autorius, Ohio Helsinki Accords Council pirmininkė, Gaila Klimaitė, buvusio Lietuvos ministro Petro Klimo dukterėčia, dr. Antanas Butkus JAV LB Krašto valdybos pirmininkas 1982–1985, sėkmingai suorganizavęs septintąją Lietuvių šokių šventę, Clevelande ir kiti, dirbę ir tebedirbantys Lietuvos ir lietuvių labui.

Džiaugiamės turėta galimybe priimti Clevelande garbingus svečius ir juos supažindinti su vietos LB istorija ir visuomenės veikėjais.

Dr. Viktoras Stankus – Clevelando LB vicepirmininkas informacijai.

Kapinėse pagerbtas prezidento A. Smetonos atminimas.

Paukštytės su vadovėmis (iš k.): vyr. sk. sl. Vija Maurukaite, vyr. sk. psl. Giedre Lenčiauskas, draugininke psl. fil. Viktorija Barr, s. fil. Stefute D'Agostino ir vyr. sk. sl. Kotryna Gučiute.

„Šviesos“ būrelis, kuriam vadovauja ps. fil. Gilė Liubinskaitė (antra iš d.). Jos padėjėja vyr. sk. sl. Gitana Variakojienė (trečia iš k.).

Skaučių veikla neužgęsta

ONUTĖ GECEVIČIENĖ

„Aušros vartų – Kernavės“ tunto skautės džiaugiasi, kad 2021–2022 skautavimo metai prasidėjo. Per palyginti trumpą laikotarpį jau daug nuveikta. Naują skautavimo sezoną pradėjome susirinkusios rugsėjo mėnesį Pasaulio lietuvių centre (PLC) tunto sueigai. Kadangi diena buvo graži, tunto šventei rinkomės lauke. Šio susibūrimo metu atšventėme nemažai sesių pasiekimų.

Sesės Ramunė Barkauskaitė ir Laura Daugvilaitė-Burokienė buvo pakeltos į paskautininkų

laipsnį. Jos davė įžodį ir pasipuošė naujais žaliais kaklaraiščiais.

Sesės Vida Rimienė ir Aldona Rautkienė buvo pakeltos į skautininkų laipsnį už ilgametį vadovavimą „Verpsčių“ būreliui ir pasišventimą Akademikų veiklai.

Sesė Aušra Jasaitytė-Petry už pasišventimą skautų organizacijai buvo apdovanota aukščiausiu Lietuvos skautijos apdovanojimu – skautų garbės ženklu „Geležinio vilko“ ordinu.

Penkios paukštytės iš „Saulučių“ paukštyčių draugovės perėjo į „Šešupės“ skaučių draugovę. Iš viso turime 8 skaites kandidatės.

Penkios skaitės iš „Šešupės“ drau-

govės perėjo į „Živilės“ prityrusių skaučių (prit. sk.) draugovę ir visos pradės prit. sk. kandidačių programą.

Trys prityrusios skaitės jau baigė šią programą ir tapo kandidatėmis į vyr. skaites.

Sesės Giedrė ir Salomėja buvo pakeltos į paskiltininkų laipsnį.

Sesės Magdalena, Danutė, Lina, Dženeta, Inga ir Gitana buvo pakeltos į skiltininkų laipsnį.

Šventės metu paminėtos ir prityrusios skaitės, kurios įgijo ne vieną specialybę.

Spalio ir lapkričio šeštadieniais vyko vaikų sueigos. Skaitės su vadovėmis rinkosi po pamokų ir atliko savo programas – žaidė, dainavo ir iškylavo. Spalio pabaigoje vyr. skaitės kandidatės Liepa, Monika ir Ona su-

rengė Halloweeno šventę, kurios metu paukštytės ir skaitės išpiešė, nuspalvino moliūgus, bėgo kliūčių taką, dažė veidus ir buvo pasirėdžiusios šventiniais kostiumais, kuriuos pademonstravo šventės dalyviams.

„Aušros vartų – Kernavės“ tunto veikla gyvuoja. Ateičiai planuojami įvairūs renginiai, tarp kurių yra numatyta sausio mėnesio tunto sueiga, tradicinė kovo mėnesį vykstanti Kaziuko mugė, gegužė – tunto iškyla ir liepą rengiama Rako stovykla.

Kviečiame mergaites ir moteris, norinčias prisijungti prie mūsų veiklos, aplankyti tunto internetinę svetainę avktuntas.org.

Onutė Gecevičienė – „Aušros vartų – Kernavės“ tunto tuntininkė.

Augustaitytės-Vaičiūnienės būrelis, vadovaujamas s. fil. Julija Desuchle. Centre stovi Aušra Jasaitytė-Petry apdovanota „Geležinio vilko“ ordinu.

Prityrusios skaitės. Priekyje išsirikiavo naujokės.

Skaitės susipažino su LTC saugomais lobiais

Skaučių būrelio „Verpstės“ narės spalio 7 dieną susirinko į sueigą, kuri įvyko naujose Lituanistikos tyrimo centro (LTC) patalpose, esančiose Lemonte. Į susirinkimą atvyko dešimt skaučių. Kelios būrelio narės dėl vėsių rudens orų sukeltų nedidelių negalavimų pasirinko likti namuose.

Užsitęsusi pandemija labai pakenkė daugeliui renginių: nemažai žmonių atsisako dalyvauti susibūrimuose, baimindamiesi patys užsikrėsti arba savo, kad ir nedideliais negalavimais užkrėsti kitus. Taip norisi kuo greičiau sulaukti tokio laiko, kaip ir anksčiau, dar iki pandemijos, galėtume visi drąsiai susiburti ir be baimės bendrauti vieni su kitais. Pandemijos metu supratome, ką reiškia gyvas bendravimas ir išmokome daug labiau jį vertinti. Todėl taip džiaugėmės, kai į sueigą susirinko net 10 būrelio „Verpstės“ narių.

Naujoji LTC būstinė mums padarė nepaprastą išpūdį. Tik įėjusios į pastatą, pamatėme išpūdingą

„Verpsčių“ būrelio sesės LTC: sėdi (iš k.) – Milita Lauraitienė, Rūta Daukienė, stovi (iš k.) – Marytė Utz, Birutė Nalienenė, Ritonė Rudaitienė, Rugilė Šlapkauskienė, Daiva Bulicz, Aušrelė Sakalaitė, Irena Grigaitienė.

vaizdą: mus pasitiko šviesios, tvarkingos, patrauklios patalpos. Keturios ten esančios salės buvo pilnos lentynų, užimančių vietą nuo sienos iki sienos, nuo grindų iki lubų. Jose – tvarkingai sudėta, sukataloguota

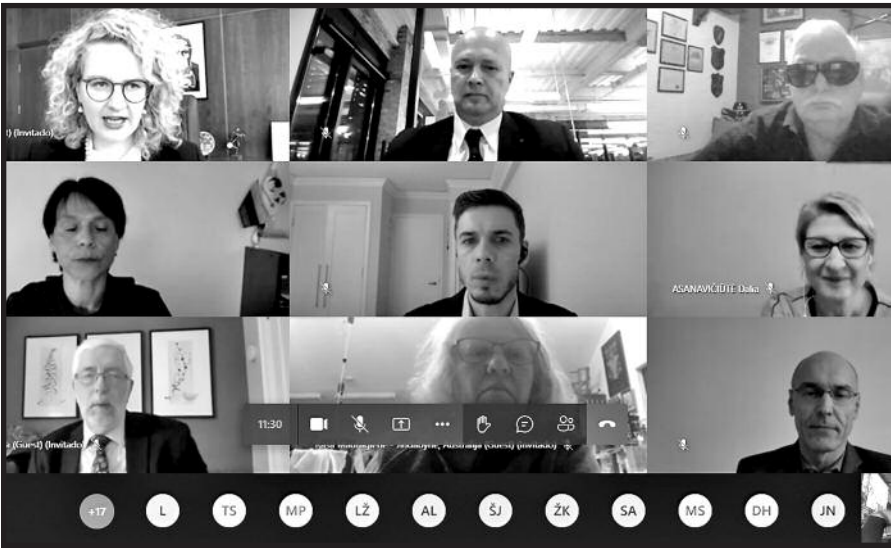
centre saugoma archyvinė medžiaga. Tai tikras rojus mokslininkams, dirbantiems tiriamąjį mokslinį darbą.

Visoms būrelio narėms ypatingą išpūdį paliko susitikimas su LTC tarybos pirmininku Robertu Vitu. Tai be galo atsidavęs šiam darbui ir tikslui žmogus, kitą tokį sunku būtų surasti. Mus sužavėjo jo malonus ir sklandus pasakojimas, kurio metu sužinojome daug įdomios informacijos. Žavėjo ir tai, kad pašnekovas tikrai nestokojo humoro jausmo.

Mums buvo parodyta, kokie istorijos lobiai saugomi LTC. Žiūrėjome ir stebėjome, nes, pasirodo, čia yra įvairių dokumentų ir spaudos leidinių net iš devynioliktojo šimtmečio. Tai turtin gas tautinis istorinis palikimas ateities kartoms. Ir labai gera, kad yra ši vieta, kurioje tokie turtai saugomi.

Būrelio „Verpstės“ narės džiaugiasi šia turininga sueiga ir yra dėkingos R. Vitui ir LTC dirbantiems žmonėms už tai, kad sutiko mus priimti ir papasakoti apie jų tvarkomus ir saugomus archyvus.

Sesė Irena

LR Seimo ir PLB posėdyje – dėmesys ekonominei diplomatijai

Lapkričio 12 d. surengtame Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) komisijos posėdyje „Grįžtanti /atvira Lietuva: ekonominė diplomatija“ aptartas diasporos vaidmuo pritraukiant investicijas į Lietuvą, verslo gerinimą Lietuvoje.

Nuotoliniu būdu vykusiam posėdžiui pirmininkavo LR Seimo ir PLB komisijos pirmininkai LR Seimo narė **Dalia Asanavičiūtė** ir **Jonas Bružas**.

Diasporos vaidmuo Lietuvoje turėtų būti didesnis

Komisijos narys **Artūras Žilys**, šios temos kursorius, pabrėžė, kad posėdžio tema yra labai svarbi kuriant Lietuvos gerovę, nes norisi matyti stiprią ir klestinčią Lietuvą. Daug nuveikta ir veikiama šiuo klausimu. Tačiau yra ir iššūkių. Kalbėdamas apie grįžimo į Lietuvą galimybes A. Žilys pabrėžė, kad ketinančių sugrįžti į Lietuvą asmenų įdarbinimas jiems dar tebesant užsienyje, informacijos prieinamumas apie darbo galimybes Lietuvoje, verslo kūrimo galimybių informacijos sklaida, valstybės skatinimas kurti darbo vietas Lietuvoje ir ypatingai regionuose, galimybė gauti finansavimą veiklos pradžiai padėtų didinti grįžtančiųjų į Lietuvą skaičių.

Ilgai JAV gyvenusio komisijos nario nuomone, labai svarbūs ir lemiantys grįžimui yra socialiniai aspektai, tokie kaip mokyklos, darželiai, sutvarkyta infrastruktūra. Aktualus yra konsultacijų teikimas sugrįžusiems iš užsienio vieno langelio principu, o aktyvus diasporos jaunimo skatinimas studijuoti ir stažuotis Lietuvoje galėtų padidinti galimybę jiems pasilikti Lietuvoje po studijų ar stažuotės. A. Žilys pabrėžė, kad aktyvesnis ryšių su diaspora stiprinimas galėtų padėti grįžtančiųjų skaičiaus augimui, tad su diasporos atstovais ir organizacijomis turi būti dirbama aktyviai, jų žinios ir patirtis panaudojama efektyviai. Diaspora turėtų būti aktyviai įtraukiama į Lietuvą vykdomų reformų ruošimo darbo grupes, susijusias su verslo kūrimu, su emigracijos stabdymu, grįžimo skatinimu, investicijų atėjimu, mokesčių, paskolų, teisinių procedūrų klausimais. Diasporos pagalba gali ir turėtų būti panaudojama dar labiau Lietuvos įvaizdžio ir galimybių pristatyme užsienyje – ypač ten, kur nėra išvystytas valstybinių institucijų tinklas. Komisijos narys įsitikinęs, jog būtų naudinga sutelkti pasaulio lietuvių kilmės ekspertus, mokslininkus, visuomenininkus ir kartu ieškoti palankiausių ateities sprendimų Lietuvai. A. Žilys pabrėžė, kad daug skirtingų institucijų dirba su diaspora ir kartais būna sunku atsirinkti, kur reikia kreiptis norint gauti reikiamą informaciją dėl sugrįžimo, dėl verslo aplinkos ir kt., todėl grįžimo į Lietuvą skatinimui ir pagalbai būtų tikslinga sukurti ne tik bendrą koordinavimo mechanizmą, bet ir vieno langelio principu veikiančią atsakingą instituciją.

Vieno langelio principu veikiantis biuras

Pasaulio lietuvių apygardos Seimo narė, Ekonomikos ir inovacijų ministrė **Aušrinė Armonaitė** savo pranešime kalbėjo apie ministerijos nuveiktus darbus diasporos klausimais. Ministrė pabrėžė, kad diasporos atstovai yra kertinis elementas padedant mūsų ekonominei diplomatijai, Lietuvos politikai ir apskritai visai Lietuvai. A. Armonaitė sakė, kad stengiamasi susitikinėti su pasaulio lietuvių organizacijomis ir gyvai, ir virtualiai, tačiau tai daryti reikėtų labiau. Kreipdamasi į ministerijos siunčiamus komercijos atašė ministrė pabrėžė, jog jie turėtų gerai pažinti diasporą toje šalyje, kurioje dirba. Labai svarbu, kad Lietuvos atstovai, kurie siunčiami dirbti su diaspora, dirbtų kaip tikra Lietuvos komanda.

Labai svarbu yra lietuvių pritraukimas į Lietuvą. Jau dabar vyksta stažuotės programos, padedama organizacijoms, kurios kuria pasaulio lietuvių tinklus, profesionalų tinklus, nes čia gimsta naujos partnerystės ir galimai naujos investicijos. Ministrė informavo, kad netrukus Vilniuje pradės veikti *International House* Vilniaus biuras, kurio atidarymas buvo atidėtas dėl pandemijos. Šiame biure dirbs visų valstybinių institucijų atstovai, kad žmonės, kurie nori sugrįžti į Lietuvą, gautų visus reikalingus atsakymus vienoje vietoje. Tai vieno langelio principu veikiantis biuras, vienijantis visas institucijas, aktualias atvykstantiems asmenims: Valstybinė mokesčių inspekcija, Migracijos departamentas, Sodra, Valstybinės ligonių kasos, Regitra, Vilniaus miesto savivaldybė. Konsultacijas čia teiks taip pat VŠĮ „Renkuosi Lietuvą“ ir VŠĮ „Versli Lietuva“. Vienoje vietoje asmenys galės gauti leidimą gyventi šalyje, privalomąjį draudimą, konsultuotis mokesčių klausimais, deklaruoti gyvenamąją vietą, registruoti vaikus į švietimo įstaigas ir pan. Ministrė mano, kad tai naudinga ne tik žmonėms – ir institucijos pradės labiau bendrauti tarpusavyje. Ideja pasiskolinta iš Helsinkio ir ministrė A. Armonaitė įsitikinusi, kad tokių biurų ateityje bus visoje Lietuvoje.

Ministrė sakė, jog norisi, kad ne tik iš Lietuvos išvažiuotų žmonės į užsienį, bet išsitytų ten patirties ir sugrįžtų. Norisi pritraukti daugiau žmonių ir iš užsienio į Lietuvą. Nuo 2022 m. bus daugiau dvigubų diplomų programų, kai verslo organizacijos, suinteresuotos naujų talentų pritraukimu, skiria stipendijas, o valstybė prisideda savo parama konkrečioms studentams. Ministrė A. Armonaitė pristatė naują iniciatyvą gyvybės mokslo, IT ir pažangios gamybos srityse, – studentai mokosi Lietuvos universitetuose, kurie pradeda megzti partnerystes su Jungtinės Karalystės universitetais, studentas gauna dvigubą diplomą ir darbo vietą vienoje iš įmonių.

Susigrąžinti trečdalį Lietuvos norėkime nuoširdžiai

PLB pirmininkė **Dalia Henke** išsakė PLB požiūrį svarstomam klausimui. Ji priminė, kad per paskutinius 30 metų iš Lietuvos išvyko per 1 milijoną gyventojų, t. y. 30 proc. Lietuvos tautos gyvena ne Lietuvoje. Lietuva vis dar kovoja su emigracija, kurios priežastys, kaip teigė PLB pirmininkė, yra ekonominės, studijos, šeimos užsienyje kūrimas, nusivylimas politiniais sprendimais, ateities perspektyvų stoka. Kalbėdama apie tai, kaip Lietuva gali susigrąžinti taip reikalingą darbo jėgą, D. Henke pabrėžė, kad reintegracijos pro-

ceso vedliai ir tikslinė grupė pradžioje yra išsilavinę, kvalifikuoti žmonės, jie grįžta pirmiausia, o iš paskos galėtų sekti visos kitos grupės. PLB pirmininkė sakė, kad informacijos, komunikavimo, koordinacijos trūksta tiek su grįžusiais, tiek su gyvenančiais užsienyje, kad reikėtų steigti grįžusių reikalų tarybas, reikalingos įdarbinimo ir kvalifikacijos kėlimo programos, svarbus yra grįžusių vaikų ugdymas, aukštasis mokslas ir svarbu, kad mokyklos jų lauktų. D. Henke pabrėžė, kad būtinos kryptingos gyvenančių užsienyje specialistų paieškos ir jų grąžinimo misijos, kad reikia atkreipti dėmesį į smulkų ir vidutinį verslą, pritaikyti švietimo sistemą grįžtantiems vaikams, be to, labai svarbus yra pilietybės išsaugojimas, darbo vietų kūrimas, tvari ir saugi ekonomika. PLB pirmininkė įsitikinusi, kad žmonės, gyvenančius užsienyje, valstybė turi pakviesti grįžti ir kad kvietimas turi būti nuoširdus.

Amerikos prekybos rūmų Lietuvoje valdybos pirmininkas, įmonės „Shift4 Payments“ Lietuvos padalinio vadovas **Tadas Vizgirda** pasakojo, kaip pavyko įtikinti įmonės „Shift4 Payments“ vadovus investuoti Lietuvoje, trumpai pristatė užsienio kapitalo įmones, kurias jungia Amerikos prekybos rūmai Lietuvoje, bei Lietuvos įmones, eksportuojančias į Jungtines Amerikos Valstijas. T. Vizgirda pabrėžė, kad norint pritraukti lietuvius atgal į Lietuvą, reikia komunikuoti nuoširdžiai. Be to, užsienyje gyvenantis lietuvis turi matyti stipriąsias, o ne silpnąsias Lietuvos puses, turi matyti tolerantišką, žalią, švarią, efektyvią Lietuvą. Svarbu ir numatyti kelią atgal, jei grįžimas nepavyktų. T. Vizgirdos manymu, reikia teisingai reklamuoti Lietuvą, o didžiausias koziris sugrąžinti žmones – tai dviguba pilietybė.

Sprendimų centre turi būti žmogus

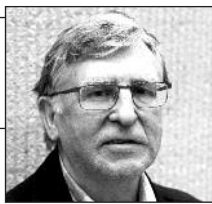
Įmonės „DevBridge“ generalinis direktorius **Martynas Stašaitis** pasakojo apie tai, kaip pavyko įkurti sėkmingą įmonę, šios įmonės filialą ir Programavimo akademiją Lietuvoje, pateikė patarimų. M. Stašaitis pabrėžė, kad dėmesys turi būti sutelktas į žmogų, o ne į verslą ar įmones. Integracija turi būti lengva, svarbi yra rezidencija, konkurencinga mokesčių sistema, reikalingas yra galimybių ir sėkmės istorijų viešinimas. M. Stašaitis patarė priiminti sprendimus Seime valstybės lygiu ir juos kokybiškai įgyvendinti, be to, daugiau dėmesio skirti sprendimų ir jų įgyvendinimo kokybei nei kiekybei, nes kiekis nėra greičiausias būdas pasiekti rezultatų.

PLB Ekonominio bendradarbiavimo komisijos pirmininkas **Kęstutis Eidukonis** pristatė pasaulio lietuvių išvalgas svarstomais klausimais.

Anykščių rajono savivaldybės meras **Sigitis Obelevičius** pristatė Anykščių patirtį susigrąžinant tautiečius į gimtąjį kraštą, plečiant garbės ambasadorių tinklą užsienio valstybėse, bendradarbiaujant su Pasaulio anykštėnų bendrija.

Projekto „Globalus Panevėžys“ koordinatore **Loreta Kaškelienė** ir projekto „Globalus Alytus“ koordinatore **Agnė Grigaliūnaitė** pasidalijo patirtimi, pasakodamos apie jų kraštuose vykdomas veiklas.

Po vykusių diskusijų ir pasisakymų LR Seimo ir PLB komisija priėmė rezoliuciją „Dėl į atvirą Lietuvą grįžtančių lietuvių“.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA

Migrantų krizė gali būti tik priedanga

Vilnius (ELTA) – Krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas neatmeta galimybės, kad Kremlius yra suinteresuotas skatinti nelegalios migracijos krizę Europos Sąjungos ir Baltarusijos pasienyje, taip nukreipiant dėmesį nuo vis dar įtemptos situacijos prie Ukrainos ir Rusijos sienos.

Ministras pabrėžia, kad įtampa tarp šių šalių nuo Krymo aneksijos 2014 m. nėra kiek nesumažėjo.

„Žiūrint į bendrą paveikslą mes turime matyti, kad viena situacija gali dengti kitą. Dirbtinai sukurta migrantų krizė, virstanti į humanitarinę krizę, gali būti tik priedanga aktyviems veiksams prieš Ukrainą“, – mano jis.

„Mums tai kelia nerimą, nes Rusija parodė gebėjimus greitai permesti gana didelius pajėgumus dideliais atstumais, juos sutelkti. Galbūt greitai permesti pajėgumai nebūtų pakankami didesniai konfliktui su Ukraina, nes Ukraina iš savo pusės irgi yra gerokai daugiau pasiruošusi negu prieš septynerius metus, tačiau sukelti saugumo krizę regione tikrai gali“, – įsitikinęs A. Anušauskas.

Apie Rusijos veiksmus prisidedant prie nelegalių migrantų krizės prakalbo ir šalies vadovas Gitanas Nausėda. Jis įsitikinęs, kad egzistuoja pakankamai įrodymų, leidžiančių teigti, jog Rusija prisideda prie migrantų srauto iš Baltarusijos į Europą organizavimo.

Pasak prezidento, vienas iš faktų, pagrindžiančių Kremliaus išitraukimą, – Maskva vis dažniau pasirenkama, kaip tarpinė migrantų kelionės į Europą stotelė.

Aljansas Lietuvą paremtų

Bruselis (LRT.lt) – NATO atidžiai stebi situaciją Baltarusijos pasienyje ir jei situacija keistųsi, būtų pasiruošusi teikti paramą. Taip Aljanso generalinis sekretorius Jens Stoltenberg teigė krašto apsaugos ministrui Arvydui Anušauskui.

Briuselyje gynybos ministrų taryboje dalyvaujantis ministras turėjo dvišalį susitikimą su NATO vadovu, kuriame aptarė įtampą Baltarusijos pasienyje. Anot A. Anušausko, J. Stoltenberg patikino, kad Aljansas stebi situaciją ir yra pasirengęs reaguoti, jei situacija keistųsi.

„Tiek ES šalys, tiek NATO pabrėžė, kad solidarumas bet koku atveju egzistuoja ir jis bus. Supažindinau jį su Lietuvos aukščiausių pareigūnų priimtais sprendimais ir generalinis sekretorius bet koku atveju pasakė, kad labai atidžiai stebi informaciją, yra labai gerai informuotas. Pabrėžiu, kad mes patys informaciją nuolat NATO teikiame, taip pat kitos šalys. NATO labai gerai informuota, kas vyksta pasienyje, kaip keičiasi situacija, tai jis užtikrino, kad jei situacija kaip nors radikaliai keistųsi, parama iš NATO pusės būtų“, – Briuselyje sakė A. Anušauskas.

„Mes norėtume, kad būtų atsižvelgta į dabartines grėsmes ir pagal tai būtų surašytas tekstas, nes iš teksto gimsta veiksmai. Ne visose vietose tai yra, yra ir įdomių, naujų dalykų, bet mes norime, kad į realias, dabar egzistuojančias grėsmes būtų atsilipta adekvačiai“, – sako ministras.

Migrantai prie sienos kol kas elgiasi taikiai

Vilnius (ELTA) – Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) vadovas Rostas Liubajevs informuoja, kad netoli Lietuvos sienos savaitgalį stebėtos didesnės migrantų grupės elgėsi taikiai ir incidentų ar provokacijų VSAT pareigūnai nefiksavo.

„Neteisėti migrantai deklaravo, kad nenori eiti į Lietuvą, pėsčiomis vyko prie Lenkijos sienos, kur galiausiai buvo sustabdyti mūsų Barausko užkardos ruože ir buvo išvežti Baltarusijos pareigūnų į Baltarusijos teritoriją“, – sakė R. Liubajevs.

Kaip nurodė VSAT vadovas, dar viena didesnė migrantų grupė buvo pastebėta ties Gintaro Žagunio užkarda, tačiau į Lietuvą nesiveržė, tik lūkuriavo prie sienos, o vėliau pasitraukė į Baltarusijos gilumą.

Nuo rugpjūčio pradžios, kai pasieniečiai įgijo teisę neįsileisti draudžiamose vietose iš Baltarusijos einančių užsieniečių, jų į Lietuvą nepateko 6 814.

Tarnybinių ginklų Lietuvos pasieniečiams ir jiems talkinantiesiems kariams praėjusią parą pasienyje panaudoti neteko.

Sienos kontrolė Lietuvos pusėje vykdoma sustiprintu režimu.

Laisvės premija – „LKB kronikos“ bendradarbiams

Vilnius (ELTA) – Seimo Laisvės premijų komisija siūlo 2021 m. Laisvės premiją skirti „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ bendradarbiams Gerardai Šuliauskaitei, Bernadetai Mališkaitei ir Jonui Borutai.

Tokią sprendimą priėmė komisija, įvertinusi gautus valstybės ir savivaldybių institucijų, visuomeninių organizacijų ir asociacijų, akademinės bendruomenės, bendruomenių ir fizinių asmenų teikimus.

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“ – reikšmingiausias pagrindinis leidinys, leistas Lietuvoje 1972–1989 m.

Kokia tai galėtų būti parama, A. Anušauskas (k.) sakė, kad tai nebuvo detalizuota ir net jei būtų, apie tai viešai nebūtų skelbiama. NATO nuotr.

Lietuvos danguje – šimtai kiniškų dronų

Įvykių žvalgybai, eismo ir šalies sienos kontrolei, gaisrų, gamtos priežiūrai ir karinėms pratyboms Lietuvoje naudojami bepiločiai orlaiviai, dažniausiai pažymėti „DJI“ logotipu. Kinijos gamintojo „Da-Jiang Innovations“ dronų – šimtai valstybinėse įstaigose.

LRT Tyrimų skyriaus duomenimis, šią įrangą naudoja šalies žvalgyba, kariuomenė, policija bei Sienos apsaugos tarnyba. Tuo metu Vakaruose daugėja įrodymų, kad „DJI“ renka duomenis apie kritinę infrastruktūrą ir siunčia juos trečiosioms šalims.

„Kinijos valdžios akys danguje“ arba „Huawei“ ant sparnų – taip kiniškus DJI dronus vadina tiek čia, Lietuvoje, tiek už Atlanto. Sugretinimas su „Huawei“ mobiliaisiais telefonais nėra atsitiktinis. Net Lietuvoje šios įrangos atlikti valstybiniai tyrimai rodo, kad kiniški telefonai kelia saugumo riziką, nutekina duomenis.

Tokia pati situacija gali pasikartoti ir su bepilotėmis skraidyklėmis.

Kinijos gamintojo „Da-Jiang Innovations“ (DJI) dronai – sudaro apie 70 proc. pasaulinės rinkos, o pastaraisiais metais daugėja įrodymų, kad šie gali vykdyti žvalgybą trečiosioms šalims. Vakarų valstybėse jau imamas dėl to veiksmų, pastebėjus, kad DJI bepiločių orlaivių prisipirko kritinę infrastruktūrą prižiūrinčios įstaigos, kariuomenė ir policija. Ne išimtis ir Lietuva.

LRT Tyrimų skyrius, išanalizavęs viešųjų pirkimų sutartis, sudarytas nuo 2018 m. pradžios, nustatė, kad pasirašyta bent 50 sutarčių dėl 150 kiniškų dronų įsigijimo. Vieni naujausių pirkimų – pavasarį Kriminalinės policijos biuro ir vasarą kritinę energetikos infrastruktūrą valdančios „Litgrid“ įsigyti bepiločiai orlaiviai.

Tačiau aiškėja, kad iš tiesų institucijose kiniškų dronų gali būti gerokai daugiau. Tiekėjai kalba, kad kasmet įstaigoms parduodama šimtai DJI bepiločių orlaivių.

Tuo metu JAV vidaus reikalų sistema ir kariuomenė jau nebenaudoja kiniškų dronų DJI, įtraukė juos į juoduosius sąrašus ir planuoja bepiločių orlaivių gamintoją skelbti grėsme nacionaliniam saugumui. Panašių veiksmų imamas ir Europoje.

Kiniški dronai – Lietuvos kariuomenėje

Surinkta medžiaga rodo, kad DJI bepiločių skraidyklų dar pernai už beveik 3 tūkst. eurų įsigijo Didžiojo kunigaikščio Gedimino štabo batalionas. Viešųjų sutarčių duomenimis, tokius dronus nuo 2018 m. pirko bent 6 krašto apsaugos sistemos įstaigos. Tarp jų ir Vytauto Didžiojo kunigaikščio jėgerių batalionas, vykdamas specialiąją žvalgybą, reidus ir pasalas. Taip pat kariuomenės kovinių narų tarnyba.

2017 m. JAV Valstybės saugumo departamentas paskelbė, kad DJI dronai siunčia jautrius infrastruktūros ir teisėsaugos duomenis į Kiniją, taip palengvinant šnipinėjimą.

Po metų Pentagonas dėl kibernetinio saugumo problemų uždraudė naudoti visus DJI komercinius bepiločius orlaivius.

Kinijos gamintojui neigiant kaltinimus, kad bepiločiai orlaiviai renka duomenis ir siunčia juos trečiosioms šalims, šiemet Pentagonas pakartojo, kad DJI dronai kelia grėsmę nacionaliniam saugumui.

Dėl nustatytų ir patvirtintų šių DJI dronų trūkumų jais naudotis uždraudė Nyderlandų krašto apsaugos ministerija. Panašiai pasielgė ir Japonijos vyriausybė, raginanti įstaigas pakeisti tokius dronus, o kai kurios šios šalies institucijos, renkančios jautrią informaciją, kinų įrangą nebesinaudoja.

Kasmet įsigyjama šimtai dronų

Tačiau Lietuvos kariuomenės naudojami dronai – tik ledkalnio viršūnė. Šiemet už beveik 30 tūkst. eurų kiniškos įrangos įsigijo elektros perdavimo tinklus valdanti „Litgrid“, po kelis tūkstančius išleido ir Klaipėdos vyriausiasis policijos komisariatas bei Kriminalinės policijos biuras. Kriminalistinių tyrimų centras balandį nusipirko 20 dronų.

Panašioje situacijoje – ir Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT), kinišką droną pirkusi 2018 m. Dėl neviešos veiklos STT negalėjo atsakyti, kiek iš viso yra įdarbinusi DJI bepiločių orlaivių ir ar buvo išpėta apie galimą tokios įrangos grėsmę.

Jokių rekomendacijų nėra gavusi „Litgrid“, Nacionalinė mokėjimų agentūra, Aplinkos apsaugos departamentas, Teritorijų planavimo ir statybų inspekcija. Šios įstaigos iš viso turi 14 kinų gamybos bepiločių orlaivių. Valstybinių miškų urėdija (VMU), įdarbinusi 18 DJI dronų.

Atsakymas, kaip kiniški dronai patenka į šalies įstaigas, – paprastas. Taip pat kaip ir visa kita Kinijos gamybos įranga – per viešuosius konkursus, perkant žemiausios kainos principu. Tiek kinų vaizdo stebėjimo kameros, tiek telefonai atitinka visus kokybinius reikalavimus ir yra patys pigiausi, nors jau dabar gausu įrodymų, kad tokios technologijos nėra saugios.

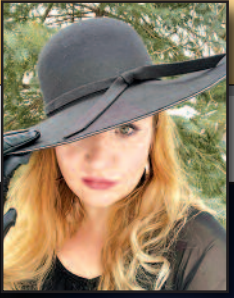
Mindaugas Aušra, LRT Tyrimų skyrius

Nesaugūs kiniški dronai padangėje.

Vakarų ekspresas nuotr.

MADOS SKRYNIA

Parengė Loreta Steffens

Christian Dior suknelės parodoje.

Gimęs puošti moteris.

MOTERŲ PAVERTĘS DEIVE

Christian Dior, kurio vardu pavadinti mados namai, jau nuo pat pirmųjų savo žingsnių tapo mados pasaulio valdovu. Dizainerio karjera buvo skaudžiai trumpa, gyvenimas – įslaptintas, be skandalų. O juk puikiai žinome, kad labiausiai išgarsėja ne tie, kurie siuva gražias sukneles. Šios, aišku, nekenkia, bet tikrai nėra tai, kas įžiebtų mitų kūrėjų entuziazmą. Na, nebent taptų tokia sensacija kaip mados pasaulį apvertęs „New Look“.

Christian Dior gimė 1905 m. sausio 21-ąją, puse dviejų nakties. Jis buvo antrasis Alexandre Louis Maurice Dior ir jo žmonos Marie-Madeleine Juliette Martin sūnus. Christian paveldėjo savo aragonietės motinos bruožus: smulkių kaulų, migdolo formos veidu ir mitriomis, šviesiomis, šiek tiek kreivokomis akimis.

Šeimos turtų ir neįtikėtinai sėkmės istorijos kūrėjas buvo Maurice senelis Louis-Jean Dior (1812–1874), žemes besinuomojantis ūkininkas ir miestelio meras. 1832 m. jis įkūrė trąšų gamyklą. Iš pradžių jis užsiėmė oksiduotų šaknų anglies gamyba, tačiau netrukus jam kilo mintis iš Čilės ir Peru importuoti guaną bei panaudoti vietinius jūros dumbliaus. Penketas jo sūnų vėliau išplėtė šį verslą visame regione.

Subrendus kitai kartai, pusbroliai Lucien ir Maurice ėmėsi vadovauti verslui. Iki 1905-ųjų jie padidino įmonės kapitalą iki 1,5 milijono frankų ir buvo nuspręsta išplėsti gamybą į anuomet negirdėtą sritį – sieros rūgštį fosfatinėms trąšoms. Šeimai taip pat priklausė fosfatų gamyklos Belgijos pasienyje.

Christian Dior nė trupučio netraukė jo tėvo pasaulis. Netgi atvirkščiai – apsilankymai tėvui priklausančiose gamyklose kėlė jam „siaubą“. Christian mieliau domėjosi karnavalais – muzika, gėlėmis nuklotos valtytės ir maskaradas pripildydavo jį neapsakomo džiaugsmo. Didžiausią malonumą jam teikdavo naujo kostiumo kūrimas – talentas, kuriuo jis pasižymėjo nuo mažumės.

Christian anaipol neketino tapti tautos herojumi. Jis žinojo, kad kurs rankų darbo drabužius ir jo klientės bus tik turtingos aukštuomenės moterys. Tačiau jau po pusmečio jo šou pirmose eilėse sėdėjo „Vogue“ žurnalistės, naujienos akimirksniu pasiekdavo Angliją, Italiją, o po visą Europą klajojo Dior stiliaus drabužiai ar jų kopijos. Pats dizaineris, įvertinęs nevaldomą situaciją, mikliai pakeitė taktiką. Nepraėjus nė metams po debiuto, atidarė parduotuvę New Yorke, prieš tai pasvarstęs, kaip aukštosios mados kūrinius, dvelkiančius prancūziška elegancija, pakeisti į drabužius, tinkamus konvejerinei gamybai ir amerikiečių stiliui.

Dior buvo geras menininkas, bet dar geresnis verslininkas. Jis labai greitai sukūrė tokią mados imperiją, apie kokią dabar svajoja kiekvienas ambicingas dizaineris. Žvelgiant iš paukščio skrydžio, „Christian Dior“ apgaubė visą Žemės rutulį, net beviltiškiausią mados provinciją – Sovietų Sąjungą. O vaizdas iš arti rodė idealų butiką, kuriame galėjai pasipuoti nuo galvos iki kojų – rasti rūbų, kvėpalų, ba-

telių, skėčių, kojinių, nosinaičių. Sakoma, kad Dior atgaivino Paryžiaus aukštąją madą. Reta kuri moteris įpirkdavo jo *haute couture* sukneles, tačiau dizaineris galėjo jas kurti: mados namų pelnas augo ne iš svajonių drabužių, o iš puskojinių, akinių, skarelių, kitų smulkmenų, kurias šluodavo minios Dior gerbėjų. Per 10 metų vien kvėpalų parduota 250 000 litrų – fantastiškas kiekis, išivaizduojant mažutį jų buteliuką.

Kelias į šlovę klotas... prietarais

Galima daug rašyti apie Dior kaip apie itin įžvalgų, modernų žmogų, bet yra momentas, visiškai prie to nederantis. Jis, doras katalikas, kiekvieną sekmadienį lankėsi Mišiose, šventai tikėjo tuo, ką Bažnyčia smerkė: aiškiaregiais, burtais ir kortomis.

Christian Dior su princese Margaret.

Dizaineris ir jo modelis.

Su Madame Delaheye.

C. Dior mėgo išryškinti moteriškumą.

Suknelė nuotakai.

Princesė Margaret su Christian Dior suknele.

Iki pat mirties jis buvo priklausomas nuo madam Delahaye: ponios, kuri pranašaudavo, ko imtis, o ko – vengti. Iš pradžių Dior reikėjo magijos, nes buvo pasimetęs, netikras dėl to, ką daro. Paskui jį taip užgriuvo sėkmė, kad paramos prirėkė dar labiau. Pelnas buvo skaičiuojamas milijonais, darbuotojų skaičius augo, mados namų reputacija – taip pat, o dizaineris jau tarsi atsakingas už viską pasaulyje, buvo neišsimiegojęs, pervargęs. Ma-

Christian Dior kvepalai.

Maria Churi kolekcija.

dam Delahaye buvo jo „pilkasis kardinolas“. Ji turėjo ne tiek mistinių galių, kiek gerą skonį ir moterišką nuojautą. Dizaineris be jos pritarimo bijodavo žengti žingsnį. Ji tvirtindavo Dior eskizus, pagal žvaigždes apskaičiuodavo, kuri diena tiks pristatyti jo naujai kolekcijai, kortose išvelgdavo, kokį jis turėtų rinktis floristą ar vadybininką.

Dior nepakako asmeninės pranašės; jam nuolat reikėjo dangaus ženklų ir savų talismanų. Dizainerį magiškai traukė „laimingi“ dobilai, širdelės, žvaigždės, jam būtinai reikėjo pakal-

nučių ir jų kvapo. Itin įtemptais momentais Dior vaikščiodavo pasiremdamas lazdele, ir visai ne todėl, kad kitaip nepaeidavo, – jis tikėjo, kad medis padeda. Dizaineris nepaprastai pasitikėjo numerologija ir skaičiumi 8, kuris simbolizavo kovotoją, laimėtoją, lyderį. Jo aštuonių aukštų pastate buvo aštuonios dirbtuvės, jo idealių moterų siluetai buvo panašūs į aštuoniukę ir taip toliau. Dabartinė „Dior“ mados namų meno vadovė Maria Grazia Chiuri dažnai savo kolekcijose pagerbia mados karaliaus prietarus.

1930 m. Dior netyčia sudaužė veidrodį – ar gali būti blogesnis ženklas? Netrukus mirė jo brolis ir mama, Didžioji depresija sužlugdė tėvo verslą. Tas veidrodis tarsį perskėlė jaunuolio gyvenimą. Ligi tol jis leido laiką su Max Jacobs, Jean Cocteau, Salvador Dalí, Pablo Picasso, turėjo moderniojo meno galeriją, kurią finansavo jo tėvas. Apie drabužių kūrimą Christian net nemastė: jam, turtingam buržua, tokia profesija buvo per prasta.

Veidrodžio šukės viską pakeitė: Dior liko be galerijos, be namų, susirgo džiova. O išsikapstęs jau negalvojo, kas tinka pagal jo statusą, – svarbiausia buvo išgyventi. Tada, kažkieno partas, ėmė piešti kostiumų eskizus ir pardavinėti po dešimt centų. Nežinia, ar jie buvo graibstomi, bet piešinukai ėmė keliauti ir pora jų pateko į kutiurjė Robert Piguet rankas. Jis pakvietė Dior į savo ateljė, ir šis ten darbavosi iki pat karo. O vėliau tapo kito dizainerio, Lucien Lelong, padėjėju. Dior kilmė darė didelį įspūdį pasiturintiems klientams. Jos jautėsi geriau, žinodamos, kad priklauso nuo sau lygaus asmens, labiau pasitikėjo jo skoniu. Christian darbas galerijoje irgi praverė – maestro dažnai kurdavo modernistų įkvėptas sukneles. Tą patį darė jo įpėdiniai – Yves Saint Laurent, Gianfranco Ferré, John Galliano...

„Christian Dior“ mados namų istorija kvepia nemoksline fantastika. Milijonierius Marcel Boussac ieškojo dizainerio savo išlaikomiems mados namams. Ta naujiena per draugą pasiekė Dior, bet jis niekaip nereagavo; matyt, laukė kokių nors ženklų. Ir sulaukė. Paryžiuje, kur metų metus gali nesutikti pažįstamo veido, dizaineriui tas pats bičiulis pasipainiojo dar ir dar kartą; be to, kai su juo trečią sykį susidūrė, Dior ant grindinio pamatė auksinę žvaigždę. Tokių akivaizdžių likimo žinučių jis negalėjo ignoruoti. Dėl visa ko dar pasikonsultavęs su madam Delahaye ir pora kitų aiškiaregių, nurožė pas Boussac.

Po teisybei, Dior neturėjo kuo pasigirti, buvo visiškai niekas – kutiurjė asistentas. Bet kažkaip sugebėjo įtikinti Boussac, kad šis geresnės kandidatūros neras. Negana to, ėmė kelti sąlygas: jis dirbs tik su savo žmonėmis, mados namus tvarkys, kaip norės, ir jie (ligi tol – „Philippe et Gaston“) dabar bus „Maison Christian Dior“. Mag-

Dizainerio sukurti rūbai parodoje.

natas, užhipnotizuotas šio maištaujančio jaunuolio, sutiko su viskuo. Dior įkurtuvėms gavo šešis milijonus frankų, sutarė dėl nemenkos algos ir kad gaus trečdalį pelno.

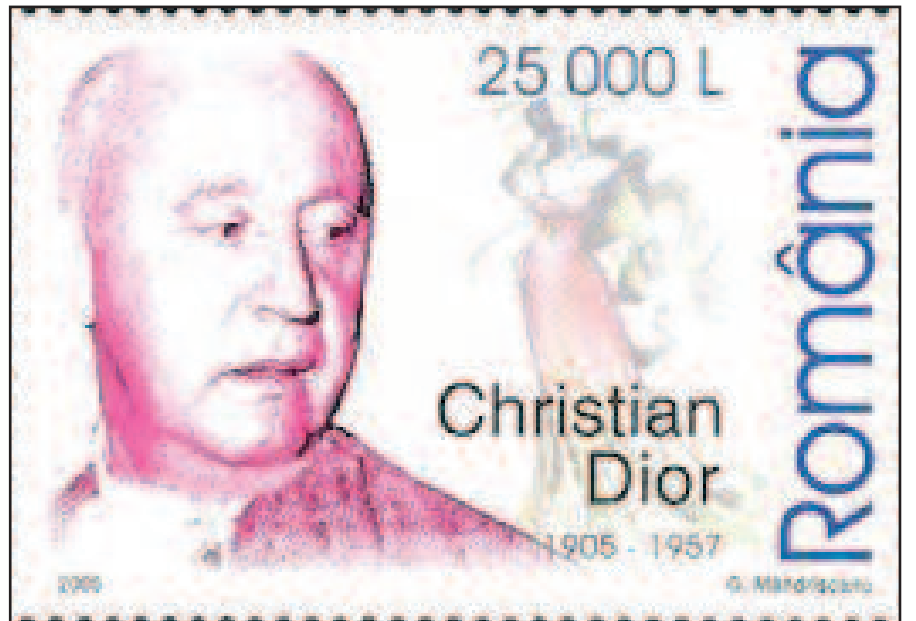
Kiekviena kolekcija – nauja kryptis

Dior ruošiasi pirmajam šou. Dizaineris ne tik piešė ir rinkosi audinius – jis darė perversmą. Senujų mados namų neliko nė kvapo, o tai reiškė, kad Dior pakeitė viską, pradedant pastato interjeru, baigiant modeliais. Paradoksalu, bet debutui dizaineris modernistas pasirinko senovę – merginos su korsetų suformuotomis talijomis ir beribiais sijonais sukinėjosi prikėpintoje salėje, glostomos neįkyrios sietytynų šviesos. Vienu požiūriu Dior buvo pranašesnis už kolegas. Jis neturėjo patyrusiam kutiurjė įprastų fobijų, ne-

nenuleisti. Kiekvieną sezoną kito jo idėjos, drabužių siluetai, pločiai ir ilgiai, kiekviena kolekcija reiškė naują kryptį. Jis pirmasis ėmė siluetus gretinti su raidėmis („A linija“, „Y linija“), pirmasis išsivadėjo savojo „New Look“ ir pasiūlė erdvius, figūrą slepiančius drabužius

Dior tiesiog buvo pamišęs dėl eksperimentavimo. Bet, kaip ir anksčiau, jis buvo prietaringas. Ir labiausiai pasiklojė tuo, kas jo negalėjo nuvilti. Kalba eina ne apie madam Delahaye, o apie gėles, kurios jį lydėjo nuo vaikystės. Dizaineris visur, kur tik gyveno, daug jėgų ir laiko skirdavo augalams, o šie jį įkvėpdavo: kartais – abstrakčiai (1947 m. pavasario-vasaros kolekcija „Vainikėlis“), kartais – konkrečiau, kai buvo skelbiama, kad drabužiai – tulpės formos, ar kai per šou pasklisdavo jo kvepalams būdingas pakalnučių aromatas.

Dior savo modeliais pasirinkdavo

Pašto ženkliukas su Dior atvaizdu.

sigilino į moterų kompleksus ir išvis mąstė kaip architektas.

Maestro parduotuvės dygo kaip grybai po lietaus, tačiau Dior neketino snausti ant laurų. Dizainerio kolekcijos nepalikdavo vilties, jog pernai pirktas drabužis šiomet nedarys baisios gėdos; kita vertus, jo butike visada buvo galima rasti „New Look“ suknelių ar kitų etaloninių modelių. Dior drabužiai neišvengiamai reikalavo moters pastangų: net jei rūbai nevaržė, jų savininkė privalėjo laikytis dietos, turėti krūtinę, būti aukšta ir pan. Ilgainiui Dior vardą imta gretinti ne tik su turtingiausiomis, bet ir su gražiausiomis planetos moterimis. Prie to labai prisidėjo kinas ir reklama, kurios meną maestro tobulai valdė. Marlene Dietrich kostiumai Alfred Hitchcock filme, Eva Perón, Maria Callas, Ingrid Bergman, Grace Kelly, Édith Piaf, Marilyn Monroe su jo sukniomis moterims buvo geriausias įrodymas, kad „Christian Dior“ ženklas tave paverčia žvaigžde.

Dizaineris, karjeros pradžioje iškėlęs aukščiausią kartelę, vis bandė jos

pačios idealiausios figūros savininkes, tačiau pats nemaž nesirūpino savo figūra ir tuo, ką valgo. Galimas daiktas, kad maistas jam padėdavo numalšinti stresą, tapusį nuolatiniu palydovu.

Dar 1955-aisiais dizainerio asistentu tapo 19-metis Yves Saint Laurent. 1957 m. Dioras pranešė jaunuolio motinai, kad jos sūnų pasirinko savo įpėdiniu. Nors Dior tuo metu buvo tik 52 metai, toks sprendimas pasirodė esąs reikalingas – tų metų spalio 24 d. Italijoje besilankęs Dior netikėtai mirė.

Dizainerio laidotuvės tapo nacionalinio gedulo diena, o paryžiečių sužeistos pakalnutės ir rožės šaligatviais driekėsi nuo „Christian Dior“ mados namų Montaigne aveniu iki Triumfo arkos. Žmonės jo vardą tapatino su mada, su svajone. Paryžiaus taksistai linksmindavo savo keleives ne kalbomis apie orą, o apie tai, kas naujesnio Dior kolekcijose.

Parengta pagal internetinius šaltinius

PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

J. Biden pasirašė milijardinį infrastruktūros paketą

Washingtonas (ELTA) – JAV prezidentas Joe Biden pasirašė 1,2 trln. dolerių vertės infrastruktūros paketą.

Kongresas didžiausią tokių investicijų paketą JAV nuo šeštojo dešimtmečio priėmė prieš pusantros savaitės.

Lėšos, be kita ko, bus skirtos keliams ir tiltams, uostams, geležinkelių transportui, naujiems vandentiekiams, elektromobilių įkrovimo stotelėms ir plačiajuosčio interneto plėtrai.

Prezidentas šiuo metu sulaukia didelio spaudimo ir dėl aukštos infliacijos, kurią lemia koronaviruso pandemija. Smarkiai smuko jo populiarumas. Remiantis savaitgalį paskelbtos apklausos rezultatais, J. Biden darbu patenkinti tik 41 proc. amerikiečių, 53 proc. yra nepatenkinti.

J. Biden pasirašė rekordinį investicijų paketą. CNN nuotr.

A. Lukašenka ir V. Putinas aptarė padėtį

Minskas (BNS) – Baltarusijos ir Rusijos prezidentai Aliaksandras Lukašenka ir Vladimiras Putinas telefonu aptarė padėtį prie Baltarusijos ir Lenkijos sienos.

Padėtis prie Europos Sąjungos ir Baltarusijos sienos pastarosiomis dienomis yra ypač sudėtinga. Lenkų pareigūnai šiuos įvykius pavadino sudėtingiausiu migracijos krizės etapu.

Tūkstančiai migrantų, daugiausia iš Artimųjų Rytų, jau daugiau kaip savaitę yra įstrigę stovykloje prie Baltarusijos ir Lenkijos sienos. Ten kilo naujų neramumų – migrantai mėgino veržtis per pjaunančią vielą užtvartą, svaidė į lenkų saugumo tarnybų pareigūnus akmenis ir įvairius kitus daiktus, o Lenkijos tarnybos atsakė ašarinėmis dujomis ir vandens patrankų čiurkšlėmis.

JAV ir Prancūzija apie Rusijos karinę veiklą

Washingtonas (BNS) – JAV valstybės sekretorius Antony Blinken pasikalbėjo su Prancūzijos užsienio reikalų ministru Jean-Yves Le Drian apie „susirūpinimą keliančią“ Rusijos karinę veiklą „Ukrainoje ir netoli jos“.

Abu diplomatijos vadovai aptarė „pranešimus apie susirūpinimą keliančią Rusijos karinę veiklą Ukrainoje ir netoli jos, taip pat jų tvirtą įsipareigojimą Ukrainos suverenitetui ir teritoriniam vientisumui“.

Kijevą palaikančios Vakarų šalys yra vis labiau susirūpinusios dėl pastarojo meto Rusijos pajėgų manevrų prie sienos su Ukraina.

Ukrainos pajėgos kovoja su Kremliaus remiamais separatistais rytinėse Donecko ir Luhansko srityse. Šis rusenantis konfliktas prasidėjo Rusijai 2014 metais aneksavus Krymo pusiasalį.

Šių metų pradžioje suintensyvėjus smurtui Rusija pavasarį prie Ukrainos sienų buvo sutelkusi apie 100 tūkst. karių, todėl kilo susirūpinimas, kad konfliktas gali smarkiai eskaluotis.

Perspėjo Rusiją vengti agresyvių veiksmų

Briuselis (ELTA, BNS) – NATO vadovas Jens Stoltenberg perspėjo Maskvą vengti bet kokios agresijos po to, kai pastarosiomis savaitėmis prie Ukrainos sienos buvo pastebėtas „didelis ir neįprastas Rusijos pajėgų telkimas“.

Smerkiame [baltarusių prezidento Aliaksandro] Lukašenkos režimą už pažeidžiamą migrantų išnaudojimą savo tikslais. Žinoma, esame labai susirūpinę dėl šios situacijos ir atidžiai ją stebime“, – kalbėjo J. Stoltenberg.

„Taip pat atidžiai stebime, kas vyksta Ukrainoje ir aplink ją. Šie įvykiai vyksta tuo pačiu metu. Taip pat matome augančią įtampą kai kuriose Vakarų Balkanų dalyse“, – pridūrė J. Stoltenberg.

„Bet kokios tolesnės Rusijos provokacijos ar agresyvūs veiksmai keltų rimtą susirūpinimą. Raginame Rusiją skaidriai informuoti apie savo karinę veiklą“, – pabrėžė J. Stoltenberg.

Jungtinės Valstijos sąjungininkams reiškia vis didesnę nerimą dėl pastarojo meto Rusijos karinių pajėgų judėjimo prie sienos su Ukraina.

A. Lukašenka pagrasino netiekti dujų Europai

Minskas (ELTA) – Baltarusijos prezidentas Aliaksandras Lukašenka pagrasino Europos Sąjungai, kad tuo atveju, jei bus išplėstos sankcijos, jis nutrauks dujų tranzitą į Europą tarptautiniu dujotiekiu „Jamalas – Europa“.

„Mes šildome Europą, o jie dar mums grasina, kad uždarys sieną. O jei mes nutrauksime gamtinių dujų tiekimą? Todėl rekomenduočiau Lenkijos vadovybei, lietuviams ir kitiems begalviams pagalvoti prieš kalbant“, – cituojamas A. Lukašenka.

Baltarusijos prezidentas pažymėjo, kad tranzito uždarymas gali būti griežtas jo šalies atsakas į naujus ES sankcijų paketus.

„Gindami savo suverenitetą ir nepriklausomybę neturime prieš nieką sustoti“, – sakė A. Lukašenka, komentuodamas Varšuvos planus uždaryti Lenkijos ir Baltarusijos sieną.

Įtampa Baltarusijos-Lenkijos pasienyje tik auga

Dešimtys migrantų, jau esantys čia porą savaitių, baltarusių pareigūnų padedami, mėgino prasiveržti iš Baltarusijos į Lenkijos teritoriją per pasienio užtvartą ir panaudojo prieš sieną saugančius pareigūnus ašarines dujas, pranešė lenkų specialiųjų tarnybų atstovas Stanislaw Zaryn.

Baltarusijos kariai (...) mėgino griauti Lenkijos pasienio tvorą. Mūsų kariai buvo akinami lazerio spinduliais ir blyksnčiomis šviesomis, prieš Lenkijos sienos apsaugos pareigūnus taip pat buvo panaudotos ašarinės dujos“, – rašo S. Zaryn, jis teigia, kad migrantų mėginimai prasiveržti buvo atremti. Lenkų pareigūnai, norėdami nustumti minią, panaudojo specialiąsias priemones – vandens patranką.

„Migrantai į mūsų pareigūnus ir karius mėtė akmenis, bandė nugriauti užtvartą ir kirsti Lenkijos teritoriją. Mūsų tarnybos migrantų agresijai maldyti panaudojo ašarines dujas“, – situaciją pakomentavo Lenkijos gynybos ministerija.

Lenkijos sienos apsaugos tarnyba paskelbė vaizdo įrašą, kuriame matyti, kaip naktį prie sienos su Baltarusija budintys lenkų pareigūnai, dėvintys taktinę ekipuotę, iš kitapus pasienio užtvartos yra akinami galingais stroboskopiniais prožektoriais ir žaliais lazerio spinduliais.

„Naktį Čeremchos miestelio rajone [baltarusių] kariai pradėjo naikinti laikiną pasienio užtvartą – rovė tvoros stulpus ir traukė pjaunančią vielą, naudodamiesi tarnybine transporto priemone“, – praneša tarnybos.

„Netoliese apie 100 migrantų grupė laukė galimybės neteisėtai kirsti sieną. Baltarusiai užsieniečius aprūpino ašarinėmis dujomis, jos buvo panaudotos lenkų tarnybų kryptimi“, – pridūrė Sienos apsaugos tarnyba.“

Europos Sąjunga kaltina Baltarusijos autoritarinį prezidentą Aliaksandrą Lukašenką organizuojant masinį migrantų gabenimą iš Artimųjų Rytų iki ES sienos keršijant už Bendrijos įvestas sankcijas. Baltarusija tai neigia, tačiau praėjusią vasarą grasino nebestabdyti migrantų, kurie nori patekti į ES.

Daug migrantų dabar yra įstrigę Lenkijos pasienyje, čia jie gyvena palapinių stovyklose. Lenkija jau yra sustiprinusi savo sienos apsaugą ir dislokavusi 15 tūkst. karių, tie kariai padeda pasieniečiams ir policijos pareigūnams stabdyti iš Sirijos ir Irako atvykusius migrantus, norinčius patekti į Vokietiją ir kitas Vakarų Europos šalis.

Lenkija baiminasi provokacijų

Lenkijos valdžios institucijos baiminasi ginkluotos provokacijos pasienyje su Baltarusija. Apie tai sakė Lenkijos prezidento Andrzej Duda atstovas Jakub Kumoch.

„Turime būti pasiruošę viskam“, – sakė jis ir pažymėjo, kad Lenkijos ir Baltarusijos pasienyje susitelkė daug migrantų ir nuolat bandoma pralaužti sieną. „Matėme, kaip naudojami lazeriai, žinome, kad ten yra snaiperiai“, – sakė J. Kumoch. – Baiminamės ginkluotų provokacijų.“

„Tarp migrantų sklinda informacija, kad neva iš Vokietijos atvyks autobusai, o Lenkija juos praleis. Tai yra melas“, – pridūrė M. Kaminski.

Irakas nuo lapkričio 18 dienos pradeda Baltarusijoje įstrigusius savo piliečių repatriaciją

„Irakas [lapkričio] 18-ąją surengs pirmąjį skrydį pageidaujantiems savanoriškai būti grąžintiems“ iš Baltarusijos, sakė Užsienio reikalų ministerijos atstovas Ahmed al Sahaf.

Režisieriai Kremliuje ir Minske

Lenkijos premjeras Mateusz Morawiecki apkaltino Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną surežisavus precedento neturinčią migrantų, mėginančių neteisėtai patekti į Lenkiją iš Baltarusijos, bangą ir pavadino tai ataka, galinčia destabilizuoti Europos Sąjungą.

Baltarusijos lyderis Aliaksandras Lukašenka vilioja migrantus iš Artimųjų Rytų į savo šalį, o tada siunčia juos per sieną į ES, taip keršydamas už bloko sankcijas

Lenkijos gynybos ministerija skelbia, kad migrantai taip pat turi kurti namų granatų.

Lenkai spėja, kad jomis aprūpina Baltarusijos specialiosios tarnybos. Kaip skelbia Lenkijos policija, buvo sunkiai sužalotas vienas šalies pareigūnas. Spėjama, kad jam po stipraus smūgio nenustatytu daiktu lūžo kaukolė.

Ir Lenkija, ir Baltarusija nurodo, kad prie sienos greitosiomis įrengtoje stovykloje netoli Lenkijos Kuznicos kaimo dabar yra 3–4 tūkst. migrantų.

Didelė dalis pasienyje susibūrusių asmenų – irakiečiai, kurie vizas ir biulietus įsigijo per kelionių agentūras, žadėjusias kelionę į Europą.

Dalis migrantų (manoma jų yra nuo keliolikos iki kelių dešimčių tūkstančių) – vis dar Minske. Sako norintys į Vokietiją, o lauks tiek, kiek reikės.

„Telegram“ kanalo „Nexta“ vaizduose buvo užfiksuota nauja didžiulė migrantų kolona iš Minsko judanti link pasienio posto Bruzgiai, per kurį bandys legaliai patekti į Lenkijos teritoriją.

BNS, LRT.lt, ELTA

Migrantų veiksmus pasienyje koordinuoja Baltarusijos pareigūnai. Delfi.lt nuotr.

Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

Galingi I. Brazdeikio ir A. Kulbokos pasirodymai

Orlando „Magic“ gretose neįsitvirtinęs Ignas Brazdeikis sužaidė pirmąsias šio sezono rungtynes NBA G lygoje. Lietuvis buvo tarp rezultatyviausių, bet jo atstovaujama Lakelando „Magic“ komanda 96:110 nusileido „Ciudad De Mexico Capitanes“ komandai iš Meksikos. I. Brazdeikis per 37 minutes įmetė 19 taškų (6/10 dvit., 1/6 trit., 3/3 baud.), atkovojo 3 ir perėmė 1 kamuolį, atliko 2 rezultatyvius perdavimus bei keturis sykius prasizengė.

22-ųjų metų puolėjas sezono pradžioje sužaidė 6 rungtynes Orlando „Magic“ gretose, bet per vidutiniškai 8 minutes pasižymėjo tik 1,2 taško ir 1,3 atkovoto kamuolio rodikliais.

Sutartį su Charlotte „Hornets“

turintis dar vienas lietuvis Arnoldas Kulboka debiutavo šios komandos dukterinėje komandoje, kuri žaidžia NBA G lygoje. Pirmose šio sezono rungtynėse lietuvis buvo pastebimas, tačiau to Greensboro „Swarm“ iki pergalės neužteko. Jo atstovaujamas klubas namuose 117:128 nusileido Birminghamo „Squadron“ krepšinininkams.

23-ųjų 205 cm ūgio puolėjas per 30 ant parketo praleistų minučių įmetė 20 taškų (3/5 dvit., 4/7 trit., 2/3 baud.), atkovojo 8 kamuolius ir atliko 2 rezultatyvius perdavimus.

Tuo tarpu priešininkų gretose sėkmingu žaidimu pasižymėjo praeityje Prienuose rungtyniaavęs LiAngelo Ball, kuris įmetė 22 taškus ir pataikė keturis tolimus metimus.

J. Valančiūnas – taikliausias NBA tritaškininkas

Fantastiškai sezoną pradėjęs Jonas Valančiūnas varžovų gynybinius įtvirtinimus laužo ne tik galingais judesiais baudos aikštelėje, bet ir strėlėmis iš tolimo nuotolio.

Nors New Orleans „Pelicans“ nesugeba išbristi iš nesėkmių liūno (2 pergalės, 12 pralaimėjimų) lietuvis žaidžia statistiškai geriausią sezoną. J. Valančiūnas per 14 rungtynių vidutiniškai pelno po 19,5 taško (daugiausiai karjeroje), atkovoja po 13,9 kamuolio (daugiausiai karjeroje), atlieka po 2,7 rezultatyvaus perdavimo (daugiausiai karjeroje), perima po 0,7 kamuolio (daugiausiai karjeroje) ir blokuoja po 0,9 metimo.

Per pirmąsias rungtynes pataikęs tik 3 metimus iš 19, J. Valančiūnas bendrą savo pataikymo procentą pakėlė iki 51,3. Dar išpūdingiau atrodo tritaškių taiklumas. Per 11 rungtynių jis pataikė 11 tritaškių iš 19 (57,9 proc.) ir taikliausio NBA tritaškininko statusą dalijasi su „Golden State Warriors“ žaidėju serbu Nemanja Bjelica.

Ypač taikliai Jonas „šaudė“ per pastarąsias šešerias rungtynes. Prieš tai keturiose rungtynėse iš eilės nbandęs

laimės iš toli, per pastarąją atkarpa jis sumetė 10 tritaškių iš 16.

Įdomu, kad ankstesnis taikliausias J. Valančiūno sezonas metant tritaškius buvo 2017–2018 m., kai, mesdamas po 1 kartą per rungtynes, pataikydavo 40 proc. tikslumu.

„Pelicans“ sirgaliai rinko trečiosios savaitės geriausią klubo žaidėją ir juo antrą kartą paeiliui tapo J. Valančiūnas. 29-erių 213 cm ūgio puolėjas sušizėre net 92 proc. visų balsų.

Jei J. Valančiūnas meta beveik be priekaištų, tai kitam lietuviui Domanui Saboniui krepšys sezono pradžioje yra „užsirišęs“. Indianos „Pacers“ aukštaūgis taikliai šaudė per pirmąsias dvi rungtynes, kai pataikė 6 tritaškius iš 10, bet per kitus devynis susitikimus tikslą pasiekė tik 2 iš 26 Domo miestų tolimų metimų.

Šį sezoną D. Sabonis tritaškius meta 22,2 proc. taiklumu (8 iš 36), o tai yra vienas prasčiausių rezultatų lygoje. Per susitikimą jis renka po 19,3 taško, atkovoja po 10,9 kamuolio ir atlieka po 3,9 rezultatyvaus perdavimo. Visi šie rodikliai nesiekia praėjusio sezono Domo vidurkių. Nežiba ir „Pacers“ – iš 14 susitikimų laimėję šešis jie Rytų konferencijoje yra tik trylikti.

J. Valančiūnas žaidžia statistiškai geriausią karjeros sezoną NBA.

G. B. Starkutės golfo komanda – trečia

Išpūdingo grožio „Nanea Golf Club“ golfo lauke, įsikūrusiame Didžiojoje Havajų saloje ant Hualalai ugnikalnio šlaito, vykusiame JAV studentų „Nanea PAC 12“ turnyre sėkmingai pasirodė University of Arizona komanda, užėmusi trečiąją vietą. Komandos lydere šiame turnyre buvo lietuvė Gilė Bitė Starkutė.

G. B. Starkutė – komandos lydere.

Šio universiteto komanda, kurią, be lietuvių, sudarė dvi taivaniečių, italė ir anglė, per tris dienas išnaudojo 880 smūgių. Vos vienu smūgiu mažiau išnaudojo antrąją vietą užėmus University of Southern California, o varžybose triumfavo Stanford University (875 smūgiai).

Asmeninėje įskaitoje su 218 smūgių G. B. Starkutė buvo geriausia savo komandoje. Bendroje įskaitoje ji užėmė devintąją vietą tarp 60 žaidėjų iš 12 universitetų.

Pirmąją dieną G. B. Starkutė, kurią Havajuose palaikė iš Lietuvos atvykę tėvai, buvo šeštoje pozicijoje.

Antrąją dieną lietuvė vėl sužaidė puikiai ir kamuolius į visas 18 duobučių sumušė išnaudodama 72 smūgius. Tai leido bendroje įskaitoje pakilti į penktąją poziciją. Trečiąją varžybų dieną lietuvė startavo lyderių grupėje ir pasirodė kiek kukliau, bet išsilaikė pirmajame dešimtuose. Varžybų nugalėtoja asmeninėje įskaitoje tapo amerikietė Katherine Muzi iš University of Southern California.

Savo dukrą Havajuose palaikė iš Lietuvos atvykę tėvai.

A. Tubelis NCAA sezoną pradėjo pergale

NCAA čempionato pirmosiose rungtynėse brolių Tubelių atstovaujama University of Arizona „Wildcats“ komanda savo aikštėje 81:52 sutriuškino Northern Arizona University „Lumberjacks“.

Ažuolas Tubelis rungtynes pradėjo startu penkete ir per 21 min. pelnė 13 taškų (5/7 dvitaškių, 1/2 tritaškių), atkovojo 5 ir perėmė 4 kamuolius, atliko 4 rezultatyvius perdavimus.

Tautvilas Tubelis aikštėje praleido 2 minutes ir pasižymėti nespėjo. „Wildcats“ gretose rezultatyviausias buvo Kauno „Žalgirio“ auklėtinis estas Kerr Kriisa, kuris per 28 min. pelnė 17 taškų.

Paaiškėjo kita D. Sirvydžio karjeros stotelė

Praėjusiame NBA sezone Detroito „Pistons“ marškinėlius vilkėjęs Lietuvos krepšinininkas Deividas Sirvydis ir toliau atstovaus šios komandos organizacijai. 21-erių lietuvis įtrauktas į NBA G lygoje rungtyniaujančio Detroito „Motor City Cruise“ klubo rikiuotę.

Prieš šio sezono pradžią 203 cm ūgio krepšinininkas iš Lietuvos dukart bandė prasibrauti į pagrindinės „Pistons“ komandos sudėtį, tačiau to jam padaryti nepavyko.

Praėjusiame NBA sezone D. Sirvydis su „Pistons“ žaidė 20 rungtynių. Per jas vidutiniškai ant parketo praleisdavo po 7 minutes, įvedavo po 2,1 taško ir atkovodavo po 1,5 kamuolio.

Juozo Giedraičio fondui - jau 10 metų

Rugsėjo 6 d. Šv. Kryžiaus namuose Vilniuje paminėta Juozo Giedraičio vardo Lietuvos moksleivių fondo dešimt metų veiklos sukaktis. Kas yra Juozas Giedraitis ir ką veikia jo vardo fondas?

Juozą Giedraitį (1910–2008) ir jo veiklą Amerikos lietuviai gerai žino, bent jau ta karta, kuri skaito „Draugą“. Tai buvo veiklus visuomenininkas, ilgametis Tautos fondo (TF) vadovas. Gimė netoli Raseinių, Vadžgiryje, 1938 m. Kauno Vytauto Didžiojo universitete baigė teisės studijas, dirbo Krašto apsaugos ministerijos tyrimų laboratorijoje ir Ginklavimo valdyboje, pramonės įmonėse, teisėju, advokatu Kaune. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, dirbo karo pabėgėlių stovyklose vadovaujama darbu. 1949 m. persikėlė į JAV ir apsigyveno Hartforde. Išgarsėjo „Royal“ rašomosioms mašinėlėms pritaikęs lietuvišką raidyną ir jas platinęs.

J. Giedraitis buvo Lietuvos ūkininkų sąjungos atstovas VLIK'o taryboje, nuo 1978 m. – TF valdybos, tarybos, vėliau – garbės pirmininkas. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, jo iniciatyva TF rėmė Pietryčių Lietuvos ir Baltarusijos lietuvių mokyklas. 2001 m. už nuopelnus J. Giedraitis buvo apdovanotas Gedimino ordino Karininko kryžiumi.

O Juozo Giedraičio vardo Lietuvos moksleivių

Jubiliejinių iškilnių dalyviai. Penktas iš dešinės – J. Giedraičio fondo administratorius Jonas Vainius.

Tito Ančiaus nuotraukos

kad reikia atkurti Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Tuomet pagrindinis TF tikslas buvo finansuoti VLIK'o veiklą. Fondas rėmė VLIK'o leidžiamus žinių

biuletenius, kurie pateikdavo paskutines žinias apie padėtį Baltijos šalyse, rengiamas akcijas, skirtas JAV ir Europos valstybių vyriausybėms, kad jos nepripažintų Sovietų Sąjungos okupacijos Baltijos valstybėse”, – kalbėjo Jonas Vainius fondo dešimtmečio minėjime Vilniuje.

Minėjime dalyvavo ir sveikino Panevėžio vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, Seimo vicepirmininkas Paulius Saudargas, kuris yra J. Giedraičio vardo Lietuvos moksleivių fondo Stipendijų skirstymo komiteto reikalų vedėjas Lietuvoje, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininkas Pranas Ulozas, Laisvės kovotojų sąjungos atstovai, Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetų profesoriai ir kt.

J. Giedraičio vardo Lietuvos moksleivių fondo tikslas – finansiškai remti neturtingus, tikinčius

ir pavyzdinčiai besielgiančius bei gerai katalikiškose mokyklose arba gimnazijose besimokančius moksleivius iš Lietuvos kaimo vietovių. Pastaruoju metu fondas remia jau trijų Lietuvos katalikiškų mokslo įstaigų moksleivius – iš Kretingos pranciškonų, Marijampolės marijonų ir Kauno jėzuitų gimnazijų. Fondas pirmą kartą stipendijas skyrė 2013 metais. Per tą laiką jau paremti 105 katalikiškų gimnazijų mokiniai. Vien šiemis mokslo metams skirta 12 stipendijų, kurios buvo iškilmingai įteiktos gimnazijose (iškilmes Marijampolėje filmavo Marijampolės televizija ir reportažą parodė per Marijampolės TV vakaro žinias). Metinė stipendija dengia mokslo, uniformos ir rekollekcijų mokesčius.

Fondo lėšas sudaro aukos, surinktos išėivijoje ir

Lietuvoje. Fondas yra kaupiamasis, stipendijos mokiniams finansuojamos iš metinių palūkanų.

„Fonde visi esame savanoriai – nei už darbą, nei keliones į Lietuvą, pokalbius telefonu ar padengti kitoms fondo išlaidoms suaukotų lėšų neskiriamo. Katalikiškoms gimnazijoms tenka didelė atsakomybė mokyti ir rengti jaunąją kartą būti patriotais, gyventi pagal krikščioniškos moralės vertybes, paremti sunkiau besiverčiančius jų mokinius ir taip skatinti jaunimo patriotines ir krikščioniškas nuostatas. Esame įsitikinę, kad šviesaus atminimo J. Giedraičio patriotizmas, tikėjimas, religingumas – puikus pavyzdys šiandienos jaunimui”, – teigė fondo administratorius.

Pretenduojantieji į stipendiją turi atlikti ir užduotį – parašyti rašinį kiekvienais metais fondo paskirta tema. Temomis stengiamasi aprėpti tų metų aktualijas ir tuo pačiu puoselėti patriotines ir krikščioniškas vertybes. Praėjusiais metais mokiniai rašė apie Ateitininkų federacijos veiklos 110 metų sukaktį ir ateitininkų indėlį atkuriant ir puoselėjant Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, ugdant jaunimo krikščioniškas vertybes ir tautiškumą. Šiemet – apie partizaną Juozą Lukšą-Daumantą, nes minimos šio kovotojo už Lietuvos laisvę 100-osios gimimo metinės, o Seimas 2021-uosius yra paskelbęs Juozo Lukšos-Daumanto metais. Šiemet rašinio konkurso nugalėtoja tapo Ieva Šalinskaitė iš Marijonų gimnazijos Marijampolėje (jos rašinį „Nenusilenkę prieš netiesą“ spausdiname 13 psl.). Pastaraisiais metais premijuoti moksleivių rašiniai išverčiami į anglų kalbą ir spausdinami JAV spaudoje.

Šventiniame renginyje Vilniuje dalyvavęs Kauno Jėzuitų gimnazijos direktorius kun. Aldonas Gudaitis SJ, pabrėžė, kad J. Giedraičio fondo stipendijos yra didelė parama ir paskata mokiniams, jie jaučia išipareigojimą gerai mokytis, puoselėti patriotines nuostatas klasėje ir mokymo įstaigoje. Sveikini mus atsiuntę Kretingos pranciškonų gimnazijos direktorius kun. Alvydas Virbalis OFM ir Marijampolės marijonų gimnazijos direktorius diak. Saulius Andruska.

„Draugo“ inf.

Iškilnėse Šv. Kryžiaus namuose kalba J. Vainius.

fondas – tai jo bendraminčių Amerikoje įsteigta organizacija, įamžinanti J. Giedraičio asmenybę ir nuopelnus bei skirta tęsti jo darbus – Lietuvoje remti pastangas ugdant Lietuvos jaunimą patriotiškai ir krikščioniškai. Fondas įkurtas prieš 10 metų, jo steigėjai buvo vyskupas Paulius Baltakis, OFM, Jurgis Valaitis, Pranas Povilaitis, Algis Vedeckas ir dabartinis fondo administratorius Jonas Vainius, kuris kiekvieną vasarą štai jau 10 metų atvyksta į Lietuvą iš Amerikos dalyvauti baigiamojoje šventėje ir įteikti fondo stipendijas bei premiją.

„Kai Petras Griškevičius ragino Lietuvos žmones džiaugtis šviesiu socialistiniu gyvenimu Sovietų Sąjungoje, kitoje Atlanto pusėje, išėivijoje, J. Giedraitis, pradėjęs vadovauti TF ir VLIK'ui, skelbė,

Netilo dalyvių diskusijas ir kalbos.

Kavos pertraukėlė. Iš k.: kun. Nerijus Šmerauskas, vysk. Linas Vodopjanovas, Rasa Petruskienė ir Paulius Saudargas.

Partizano Juozo Lukšos-Daumanto 100 metų sukakčiai

Nenusilenkę prieš netiesą

IEVA ŠALINSKAITĖ

Šių dienų žmogus, anot Viktorijos Daujotytės, gyvena dabartimi tik naudodamas ir vartodamas, praeitis tarsi nepriklauso jam, o mes nebepriklausome praeičiai, žmonės atsiskiria nuo istorijos ir, atsiskirdami nuo jos, praranda labai daug, nes istorija yra mūsų darbų lobynas, praeities liudytoja ir įspėjimas ateičiai. Tik domėdamasis savo krašto istorija gali tapti pilnaverčiu tautos žmogumi, tik suvokdamas savo krašto praeitį gali džiaugtis dabartimi ir būti dėkingas už iškovotą ateitį.

Istorijos pamoka man nebuvo pati įdomiausia. Tas gilinimasis į praeitį man buvo bereikšmis. Atrodė, kam to reikia. Net psichologai pataria į praeitį neatsigręžti, ypač jei ji paženklinta netekties ženklais. Dažnai pagyvodavau – kam politikui, kuris kuria mums ateitį, reikalinga istorija? Kam universitete gaišti laiką ir studijuoti tai, kas buvo, o istorikui pašvęsti savo gyvenimą dėl praeities? Bet perskaičiusi pasaulinio garso mokslininkės, archeologės Marijos Gimbutienės knygą „Laimos palytėta“ atradau keistą dėsningumą, kuris sieja praeitį su ateitimi. Ji teigė, kad gyventi dabarčiai yra klaidinga, riedėdami „progreso“ keliu, mes izoliuojamės nuo praeities ir, kirsdami šaknis, naikiname gyvybines galias. Jos manymu, kas yra buvę, vėl gali pasikartoti. Praeitis nėra praėjęs ir jau nebegalintis pasikartoti laikas. Tai didžiausia mokytoja, suteikianti galių žengti į ateitį, kuri po akimirkos taps praeitimi.

Taigi, ko galime pasimokyti iš praeities? Žvelg-

dama į Lietuvos istoriją matau ilgus priespaudos metus, žmogaus niekinimą, visos tautos genocidą, holokaustą. Sovietų Sąjungos vadovybė okupuotą Lietuvą nusprendė palaužti prievarta. Iš karto prasidėjo nekaltų žmonių trėmimai ir rytus, nuo šio neteisėto poelgio nukentėjo mano seneliai. Dėl sovietų represijų mano senelis dešimties metų liko našlaitis. Niekaip negaliu suprasti, už ką mano prosenelė su penkiais mažamečiais vaikais ištrėmė į Sibirą. Ta šiurkšti jėga ir neteisybė pasmerkė tūkstančius nekaltų tremtinių kęsti badą, neapsakomą šaltį bei priverstinę tremtį. Tokiomis nepalankiomis istorinėmis aplinkybėmis reikėjo stiprybės nenusilenkti neteisėbei, reikėjo išgyventi pačiam ir padėti išlikti kitiems. Su pagarba šiandien mename žmones, kurie karo metu padėjo išgyventi kaimynų žydų šeimai, tuos, kurie, nepabūgę sovietų saugumo, pagelbėjo miškuose kovojusiems partizanams, taip pat tuos, kurie sovietmečiu skleidė laisvės idėjas. Šie narsūs žmonės tapo kovojančia tauta, suvokusia, kad yra atsakingi už save ir už valstybę. Šių kovotojų šviesos apšviesti šiandien džiaugiamės laisve.

Jeigu manęs paklaustų, ką aš laikau didžiausiais kovotojais prieš neteisybę, atsakyčiau – partizanus. Tai taikūs gyventojai, kurių pagrindinis tikslas – bet kokia kaina atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę bei apginti okupantų skriaudžiamus taikius žmones. Partizanai buvo apdovanoti kilnia dvasia, neišsenkančia stiprybe, aštriu protu ir tik iš dangaus sklindančia drąsa. Jų kilnumo šaltinis buvo artimas ryšys su Dievu. Partizanų bunkeriuose buvo aukojamos Šventosios Mišios. Jos suteikdavo didvyriams drąsos, vilties, skatino visomis jėgomis kovoti už tiesą. Jei gyvename sekdami Kristumi, skelbdami jo vardą, Aukščiausiasis mus apdovanoja pačiomis

gausiausiomis dovanomis – vertybinėmis dovanomis. Jėzus visada mokė kovoti dėl tiesos. Manau, kad partizanas Juozas Lukša-Daumantas turėjo tvirtą ryšį su Dievu, kuris padėjo tapti šalies didvyriu. Sunkėjant rezistencinei kovai, partizanams atsiranda poreikis pranešti pasauliui, kas vyksta Lietuvoje, bei gauti užsienio paramos. Ši misija skiriama ir legendiniam partizanui Juozui Lukšai-Daumantui. 1947 metais prasideda jo žygiai į Vakarus su tikslu, kad praneštų pasauliui, kas vyksta Lietuvoje. Partizanas užmezga kontaktą su CŽV ir kitomis Vakarų tarnybomis, nuveža Lietuvos tikinčiųjų laišką Popiežiui, išplatina žinias lietuvių emigrantams apie sovietų nusikaltimus okupuotoje Lietuvoje. 1950 m. veda savo mylimąją Nijolę Bražėnaite, pabėgėlę iš Lietuvos. Jie gali gyventi sotūs ir laimingi, bet, pasirinkęs didvyrio kelią, po vestuvių praėjus savaitei, Juozas grįžta į okupuotą Lietuvą tęsti kovos. Ne kartą savo mylimajai sakęs, kad jo pirmoji žmona yra tėvynė Lietuva. Ir Juozas Lukša, ir Jėzus mirė jauni, jiems buvo tik per trisdešimt, bet tapo mūsų išganytojais. Jis, kaip ir Jėzus Kristus, pasiaukojė dėl mūsų. Juozas Lukša-Daumantas nugalėjo mirtį, užtikrino tautai egzistenciją, po mirties tapo nemirtingas visų mūsų širdyse, jis, kaip ir Jėzus Kristus, atneša gyvenimui prasmę.

Stoviu ant piliakalnio, senųjų protėvių suneštos tvirtovės. Pro aukštus medžius skverbiasi rūkas, nešdamas baltą, gilią miglą. Kažkur skraido erelis, primindamas Lietuvos sunkią, kovų pareikalavusią praeitį. Aš juntu laisvę, tą neapsakomą jausmą, kuris tik vėjo pernešamas, tik širdim suvokiamas, tik auka pasiekiamas... Ši rašinių noriu skirti visiems žmonėms, prisidėjusiems prie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, be jų Lietuva būtų kitokia arba jos visai nebūtų. Jūs nenusilenkėte prieš netiesą, nepabūgote pranašesnio prieš, neiškeitėte laisvės į patogų gyvenimą. Nuoširdžiai sakau ačiū, Jūsų auka tėvynei niekada nebus pamiršta...

Sporto centrui – V. Adamkaus vardas

Svarbi akimirka, skelbianti naujojo centro atidarymą.

Jono Petronio nuotraukos

VDU Akademijos miestelyje duris atvėrusiame sporto centre bus suteikta dar daugiau galimybių profesionaliems sportininkams rengti bei universiteto bendruomenės fiziniams gebėjimams ugdyti ir sveikatintis.

Naujam sporto centrui simboliškai buvo parinktas VDU Garbės daktaro prezidento Valdo Adamkaus vardas. „Prezidentas atpažįstamas kaip sporto žmogus – nuo vaikystės dienų Žaliaikalnyje iki šiol V. Adamkaus ryšys su sportu nenutrūko. Žiniasklaidos krikštijamą 'sportiškiausiu prezidentu' V. Adamkų lydi įvairiausios sporto šakos – lengvoji atletika, tenisas, krepšinis, plaukimas baseine. Prezidentas – dažnas sporto renginių lankytojas ir didelis Lietuvos olimpiečių draugas“, – ren-

ginyje sakė VDU rektorius prof. Juozas Augutis.

Kaip teigė sporto centro atidarymo ceremonijoje dalyvavęs prezidentas V. Adamkus, sporto išitraukimas į švietimo sistemą prisidės prie pilnateisio jaunosios kartos brandinimo ir taps visapusiško išsilavinimo šaltinis. „Esame reikšmingo, istorinio įvykio dalyviai ir liudytojai. Šiame sporto centre teorines žinias bus galima įtvirtinti praktiškai“, – teigė prezidentas V. Adamkus ir paatviravo, jog iki šiol kiekvieną dieną stengiasi pradėti nuo mankštos.

Svarbus šio naujojo centro vaidmuo ir studijų procese: nuo 2022 m. VDU pradės vykdyti dar dvi naujas studijų programas – bakaluro Sporto studijų programą ir magistrantūros studijų programą Fizinių ugdymas ir sportas. Iki šiol VDU vykdė sporto pedagogikos studijas Mokomojo dalyko pedago-

gikos bakaluro studijų programoje bei kartu su Euroleague Basketball Institute vykdė sporto vadovams skirtą – vienintelę Europoje – Sporto verslo vadybos magistro programą.

Galimybės sportinėse veiklose praplės ir po iškilmingos Prezidento Valdo Adamkaus sporto centro atidarymo ceremonijos vykęs sutarčių pasirašymas ir atnaujinimas. Nuo šiol Vytauto Didžiojo universitetas dar aktyviau bendradarbiaus su Lietuvos krepšinio ir futbolo federacijomis, 3 3 krepšinio asociacija bei VŠĮ „Žalgirio krepšinio centras“.

Sporto kompleksą sudaro tribūnų pastatas, krepšinio, salės futbolo, tinklinio ir kt. sporto šakoms pritaikyta sporto salė, futbolo stadiono aikštė su bėgimo takais ir šuolio į tolį sektoriais, lauko krepšinio aikštelės, grunto teniso aikštelė, dirbtinės žolės dangos teniso aikštelė, smėlio tinklinio aikštelė, universali aikštelė. Lauko tribūnose įrengta 1 000 sėdimų vietų.

VDU inf.

V. Adamkus jubiliejaus proga buvo pagaminti sportiniai marškinėliai su 95-uju numeriu.

SVEIKATA

SVEIKATOS PATARIMAI IŠ VISO PASAULIO

Kiekviename pasaulio kampelyje gyvenantys žmonės yra sukaupe skirtingų patirčių ir jomis pagrįstų patarimų, kas padeda puikiai jaustis ir gerai atrodyti. Vieni šalių gyventojai rekomenduoja savo kasdieninę mitybą praturtinti antioksidantų turinčiais prieskoniais, kiti – nusenūti popietės miego. Taigi, ko galėtume pasimokyti iš kitų šalių gyventojų?

Indija: viską gardinti prieskoniais

Aštrų maistą reikia valgyti lėčiau. Be to, gerti daug vandens. Prieskoniuose gausu antioksidantų, kurie naikina laisvuosius radikalus ir greitina medžiagų apykaitos procesus.

Nyderlandai: automobilį iškeisti į dviratį

Nors dviratį turi daugelis iš mūsų, tačiau jis dažniausiai jie kaupia dulkes rūsyje. Reikia imti pavyzdį iš Nyderlandų gyventojų, kuriems dviratis yra pagrindinė miesto transporto priemonė. Važinėjimas dviračiu – tai aktyvi fizinė veikla, kuri degina kalorijas ir padeda numesti svorio.

Meksika: neprisivalgyti vakare

Vietiniai meksikiečiai pagrindinį dienos maistą suvartoja tarp 2 val. p. p. ir 4 val. p. p. Vakare tiesiog lengvai užkanda. Nepersivalgymas vakarais gali padėti išvengti nemalonių reflukso simptomų naktį, kai sukyla skrandžio rūgštys.

Brazilija: daugiau bendrauti

Australų mokslininkai nustatė, kad žmonės, turintys daug draugų, gyvena net septyneriais metais ilgiau! Draugų apsuptyje gaminasi laimės hormonas oksitocinas, kuris ramina, gerina širdies veiklą ir padeda neprisivalgyti. Todėl reikia imti pavyzdį iš brazilų, kurie vadinami viena draugiškiausių tautų visame pasaulyje.

Himalajų gyventojai: kuklus maistas ir abrikosų kauliukai

Aukštai Himalajų kalnuose, viename iš atšiauriausių šiaurinių Indijos taškų, kuris ribojasi su Kašmyru, Kinija ir Afganistanu, gyvena tauta, iminusi ilgaamžiškumo paslaptį – hunzai. Šios tautos atstovai gyvena beveik dukart ilgiau nei vidutinis amerikietis, nors jie nevalo medicininę prepa-

ratų, nevažinėja brangiais naujais automobiliais ir neapsipirkinėja ekologiško maisto krautuvėse. Jie turi tik kalnų slėnį – švarų, neužterštą pramoninėmis cheminėmis medžiagomis, be jokio genetiškai modifikuoto maisto, su švairiu vandeniu. Jie vartoja mažai mėsos, o per dieną valgo tik du kartus, po nedaug. Pirmą kartą jie valgo vidurdienį, nors iki to laiko dirba sunkų fizinį darbą, dažnai nuo pusės šešių ryto. Jų pusryčiai negausūs, dažniausiai vegetariški, juos sudaro visagrūdžiai produktai, o tai padeda palaikyti puikią virškinimo sistemos sveikatą.

Hunzai turi vieną neįprastą įprotį: jie valgo daug abrikosų kauliukų, ir šis maistas padeda užkirsti kelią onkologinėms ligoms. Šiose sėklose yra *laetrilo* – vitamino B17, kuris žudo vėžines ląsteles. Ko gero dėl to hunzai kaimo vėžio atvejų praktiškai nepasitaiko.

Lenkija: valgyti namie

Lenkai išleidžia 5 procentus visų savo pajamų valgydami ne namie. Taip jie ne tik sutaupo, bet ir rūpinasi sveikata. Namie galima pasigaminti sveikesnių ir pigesnių patiekalų nei tie, kuriuos siūlo daugelis viešojo maitinimo įstaigų.

Ikarijos sala, Graikija

Ilgaamžiai šios atokios bendruomenės piliečiai iš esmės laikosi senųjų tradicijų, kurios, ko gero, ir yra šios populiacijos sveiko ir ilgo gyvenimo priežastis. Ikariečiai mėgaujasi stipria kava ir bemele raugo duona bei rytiniu dubeniu baltymingų pupelių. Ištikus metus jie yra gali valgyti šviežius produktus ir valgydami beveik ant visko išspaudžia šviežios citrinos sulčių. Dar viena šios salos gyventojų sveikatos paslaptis – riebus probiotinis sūris, gaminamas iš ožkų ir avių pieno.

Japonija: nustoti valgyti, kai tik pajuntamas sotumas

Ilgaamžiai japonai sako, kad nuo stalo pakilti reikia tada, kai jautiesi 80 procentų sotus. Labai svarbu įsiklausyti į savo kūną ir nustoti valgyti, kai jautiesi beveik sotus. Tai nereiškia, kad japonai suvartoja nepakankamai maisto. Tačiau yra taip, kad smegenys gerokai vėliau gauna signalą apie sotumo jausmą negu iš tikrųjų pasisotinama.

Kinija: medituoti

Meditacija sumažina širdies ligų, priepuolių, infarkto riziką, palengvina

dėmesio, nerimo, depresijos simptomus. Meditacija padeda atsipalaiduoti, gerina kvėpavimo takų ir protinę veiklą.

Gambija: valgyti riešutus

Šioje Vakarų Afrikos šalyje riešutai pakeičia mėsą. Jie mažina kraujospaudimą, cholesterolio kiekį kraujyje, padeda atstatyti sutrikusį širdies ritmą ir apsaugo nuo diabeto. Tikima, kad nuolat, penkis kartus per savaitę riešutus vartojantys asmenys sumažina širdies ligų ir priepuolių riziką net 50 procentų.

Ispanija: nusenūti dieną

Siesta – poilsio metas Pietų Euro-

poje, kurio pavydi tikriausiai visi šiaurinių kraštų gyventojai. Poilsis dieną yra labai naudingas sveikatai, nes sumažina širdies ligų riziką. Ypač smagu nusenūti dieną, jei naktį miegama nepakankamai, kankina nemiga. Miego trūkumas gali būti daugelio ligų priežastimi.

Islandija: valgyti daugiau žuvis

Per metus vidutinis islandas suvalgo apie 100 kg žuvų: silkių, menkių, upėtakių. Omega 3 riebiųjų rūgščių turtingos žuvis saugo nuo uždegimo, širdies ligų, padeda lieknėti. Be to, jos gerina smegenų veiklą, todėl šis maistas yra būtinas tiems, kurie dirba protinį darbą.

Japonų senoliai apie ilgą gyvenimą

Okinawos sala Japonijoje – vienas iš nedaugelio pasaulio regionų, pasižyminčių tuo, jog vietiniai žmonės išsiskiria ilgaamžiškumu ir gera sveikata. Kas lemia šį fenomeną? Okinawos senoliai noriai dalijasi savo paslaptimis ir gyvenimo taisyklėmis.

Bendravimas su žmonėmis ir ištikimais draugais.

Kaip sako Okinawos senoliai, reikia turėti ne mažiau kaip keturis ištikimus draugus, o mokslininkai tai įvardina kaip labai gerą priemonę kovai su stresu, kuri taip pat didina gyvenimo optimizmą.

Spontaniškas kasdienis fizinis aktyvumas

Tai vidutinio intensyvumo aktyvumas, įtrauktas į dienos veiklą, pavyzdžiui, namų ruoša, sodo darbai. Buvo paskaičiuota, kad Okinawos senoliai, specialiai nesportuodami, tokios veiklos per savaitę turi ne mažiau kaip 300 minučių – kaip tik tiek, kiek rekomenduojama gerai sveikatai palaikyti.

„Istorijų pasakojimas“ arba kitaip – proto treniravimas

Mokslininkai tai vadina kognityviniu stimulu, padedančiu atnaujinti galvos smegenų neuronus, lemiančiu naujų jungčių tarp neuronų atsiradimą ir pan.

Kasdien bent 5–10 min. pabūti su savimi

Tai padeda nurimti, mažina patiriamą stresą.

Valgymas iš mažų dubenėlių

Didelė lėkštė sudaro sąlygas prisikrauti daug maisto ir persivalgyti.

3–4 valandų savaitgalio žygis gamtoje

Ši veikla grūdina kūną, stiprina imuninę sistemą, patenkina naujos informacijos poreikį per pojūčius, padeda atsinaujinti galvos smegenims.

Kitos dienos laukimas, kuris pirmiausiai susijęs su optimistine nuostata

Žmogus, kuriam yra įdomu, kas įvyks rytoj, kuris laukia susitikimų su žmonėmis ir galimybės pabendrauti su draugais, su šeima, kažką nuveikti – toks žmogus tarsi laikosi nuostatos gyventi ilgiau šiame įdomiame pasaulyje ir jam sekasi!

MANO VIRTUVĖ

Šiai Padėkos dienai iškepkite netradicinį moliūgų pyragą

Šokoladinis pyragas su moliūgais

Reikės:

400 g (14 oz) moliūgo minkštimo
250 g (9 oz) miltų
200 g (7 oz) juodojo šokolado
120 g (4 oz) sviesto
4 kiaušinių
200 g (7 oz) cukraus
1 šaukšto aliejaus
1 arb. šaukštelio kepimo miltelių
1 arb. šaukštelio tarkuotų apelsino žievelių
1/2 a. šaukštelio cinamono
žiupsnelio druskos

Moliūgus supjaustyti kubeliais, paskleisti ant kepimo popieriumi išklotos skardos, pašlakstyti aliejumi ir dėti į 200 C (400 F) karštumo orkaitę. Kepi 25–30 min., tada sutrinti į masę kartu su apelsinų žievelėmis.

Šokoladą sulaužyti gabalėliais, sviestą supjaustyti kubeliais. Berti viską į dubenį, dėti virš puodo su verdančiu vandeniu ir ištirpinti.

Kiaušinius 4–5 min. plakti su cukrumi, kol masė pašviesės ir taps panaši į kremą. Įplakti persijotus miltus, sumaišytus su druska ir kepimo milteilais.

Trečdalį tešlos sumaišyti su trintais moliūgais bei cinamonu, likusią dalį – su šokoladu.

Į maždaug 24x24 cm (9 ar 10 colių) dydžio kepimo formą sukrėsti 2/3 šokoladinės tešlos, ant jos – tešlą su moliūgais, o ant viršaus šaukštu sudėti likusią šokoladinę tešlą.

Mediniu iešmeliu kelis kartus perbraukti iki pat dugno skersai ir išilgai, kad abi tešlos šiek tiek susimaišytų.

Kepti iki 170 C (340 F) iš anksto įkaitintoje orkaitėje 35–40 min. Tikrinti mediniu pagaliuku ar iškepė.

Iškepusį pyragą praušinti.

Portugališkas moliūgo pyragas su migdolais

Trapiai tešlai reikės:

150 g (5 oz) miltų
100 g (3,5 oz) sviesto
50 g (1,7 oz) cukraus pudros
1/2 arb. šaukštelio vanilinio cukraus
žiupsnelio druskos
140 g (5 oz) cukraus
1 arb. šaukštelio cinamono
1 arb. šaukštelio apelsino žievelių
1 šaukšto aliejaus
žiupsnelio druskos

Moliūgo biskvitui:

300 g (10,5 oz) moliūgo minkštimo
250 g (9 oz) migdolų miltų
50 g (1,7 oz) miltų
6 kiaušinių

Pyrago užbaigimui:

100 ml apelsinų sulčių (1 apelsino)
100 g (3,5 oz) karčiųjų apelsinų džemo
2 šaukštų migdolų lapelių

Paruošti trapią tešlą. Burokine tarka sutarkuoti šaltą sviestą. Pridėti miltų, cukraus bei druskos ir pirštais trupinti iki smėlio konsistencijos. Įpilti 2–3 šaukštus labai šalto vandens ir užminkyti tešlą. Susukti ją į maistinę plėvelę ir dėti pusvalandžiui į šaldytuvą.

Moliūgus supjaustyti mažais kubeliais ir iškepti orkaitėje arba išvirtai garpuodyje. Nuo apelsino nutarkuoti žievelę, iš minkštimo išspausti sultis (apie 100 ml).

Trynius atskirti nuo baltymų ir suplakti su cinamonu bei apelsino žievele. Baltymus išplakti su druska ir 100 g (3,5 oz) cukraus į standžias putas. Sumaišyti trynių masę su moliūgų gabalėliais, įsijoti kvietinius ir migdolų miltus. Tada atsargiai, dalimis įmaišyti išplaktus baltymus.

Krėsti tešlą į sviestu išteptą ir miltais apibarstytą 23 cm (9 colių) skersmens torto formą. Kepti iki 190 C (375 F) iš anksto įkaitintoje orkaitėje 30–40 minučių. Ataušinti.

Formos dugną dėti ant kepimo popieriaus ir apibrėžti pieštuku. Popierių aptepti sviestu ir iškočioti trapiąją tešlą pagal apibrėžtą formą, subadyti tešlą šakute ir 15 min. kepti 180 C (350 F) karštumo orkaitėje.

Trapųjį paplotį sutepti trupučiu pakaitintu džemu, dėti ant jo biskvitą, subadyti jį mediniu pagaliuku ir aplieti su likusiu cukrumi sumaišytomis apelsinų sultimis. Aptepti viršų likusiu džemu, apibarstyti migdolų lapeliais ir nakčiai dėti pyragą į šaldytuvą (šaldyti maždaug 12 valandų).

Kvapnių ir gražių švenčių!

Jūsų Indrė

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

CHIRURGAJ

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

Nepraleiskite progos dalyvauti rekolekcijose su tėvu Antanu Saulaičiu SJ!

Rekolekcijų tema:

„**Į Viešpaties būstą džiaugsmingai keliaujam**“ (Ps 122)

Rekolekcijos vyks virtualiai **gruodžio 7, 8 ir 9 d. 9–10 val. r. (CST)**

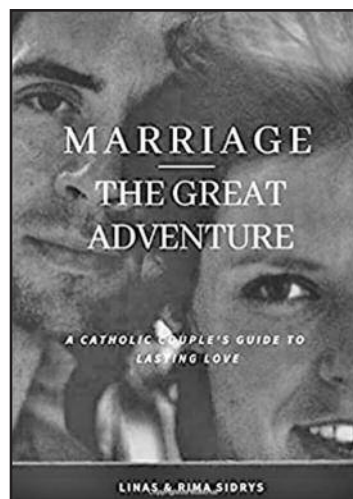
Gruodžio 8 d. 7–8 val. v. (CST) – asmeniniai pasidalijimai

Būtina registracija: www.matulaitismission.com.

Laisvos valios auka vedėjui: www.matulaitismission.com

Daugiau informacijos tel.: 630-257-5613

Kviečiame dalyvauti iš bet kurios pasaulio vietos!

Keep the romance in marriage!

For those thinking about marriage, preparing for marriage, or already married.

A unique book about a happy marriage from a Catholic perspective.

PRACTICAL - INFORMATIVE - AMUSING - INSPIRING

“A lasting happy marriage is not an impossible dream, but a wonderful journey you take with your spouse...”

\$13.00 plus tax & shipping. BEST DEAL – Call DRAUGAS – 773-585-9500

https://www.amazon.com/Marriage-Great-Adventure-Linas-Sidrys/dp/B084QL31Y1/ref=sr_1_1?dchild=1&keywords=linas+sidrys&qid=1619981836&sr=8-1

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Seikite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rita
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaičių Užeiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti

apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

„Draugo“ loterija

Sekmadienį, lapkričio 14 d. įvykusio Draugo fondo narių suvažiavimo metu buvo ištraukti laimingieji loterijos bilietai. Kaip žinia, paprastai loterija vyksta per metinį „Draugo“ pokylį, bet šiemet dėl nesibaigiančios pandemijos renginio buvo atsisakyta, o loterijos bilietai „Draugo“ ir „Draugas News“ skaitytojams išsiųsti paštu. Dėkojame visiems, dalyvavusiems loterijoje ir tokiu būdu parėmusiems laikraščių leidybą.

Sveikiname laimėtojus!

I prizas – 1 000 dol. – atiteko John V. Černiui iš Glendale, CA;
II prizas – 500 dol. – Romualdai Kriaučiūnui iš Lansing, MI;
III prizas – 250 dol. – Gediminui Margaičiui iš Duxbury, MA.

Piniginiai prizai laimėtojams bus išsiųsti paštu.

„Draugo“ laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti aukojo:

100 dolerių: Zinaida Z. Kalvaitis, Dublin, NH; Roma Vedeckas, Massapequa, NY; Irene Bullard, Urbana, IL;

60 dolerių: Leonidas Ragas, Bloomingdale, IL.

50 dolerių: Aldona Grinis, St. Petersburg, FL; Lydia Griaudzė, Riverside, IL; Algirdas Muliolis, Euclid, OH; Vitas J. Sirgėdas, Novi, MI; Jurgis Lendraitis, Palos Heights, IL; Roma Krusinskas, Churchville, PA; Anastazija Mitkevičius, Montrose, CA;

Nuoširdžiai dėkojame už jūsų paramą.

Lithuanian
Federal Credit Union
Taupa

www.taupaboston.com (617) 269-1450

Membership open to Lithuanians in the U.S.A.
All deposits insured to \$250,000 by NCUA

GET YOUR TAUPA MASTERCARD

- 9.96% rate
- Reward points
- No expiration dates
- No annual fee
- Free balance transfer
- 0% interest for 3 months

apply online

GET YOUR AMBER CARD

Get the power to manage your money and make purchases anytime with our TAUPA AMBER debit card.

With free ATM access at all NYCE, Plus and Pulse locations and MasterCard purchasing convenience, our cards put financial control in your fingertips.

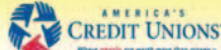
apply online

Products and Services

Savings † Checking Accounts
CD's † Loans
Credit Cards (MasterCard)
International Wires † Notary

Debit Card

- Free online banking
- Free bill pay
- Reward points
- No annual fee

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government.

Kviečiame visus į JAV LB Brighton Parko apylinkės valdybos ir Švč. M. Marijos Nekalto prasidėjimo parapijos choro organizuojamą Padėkos popietę, kuri vyks šį sekmadienį, lapkričio 21 d., po 10 val. ryto šv. Mišių. Adresas: 2745 W. 44th St. Chicago, IL 60632. Muzikinė rudens popietė vyks parapijos mokyklos kavinėje. Dainuos Algimantas Barniškis ir Alfonsas Seniūnas. Bus skanaus maisto, loterija.

VINTAGE DISTILLING HONEY VODKA

Los Angeles, California

Made with natural honey - Handcrafted in small batches, distilled from grain, with no artificial additives

Available now for nationwide shipping at VINTAGEDISTILLINGCA.COM

Advokatas

VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 St., Chicago, IL 60629

(Skersai gatvę nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100 • info@midwaylegal.com

Paslaugos: Nekilnojamas turtas • Testamentai ir palikimai • Verslo reikalai • Bendri teisės reikalai

www.draugas.org

Namams pirkti paskolos

duodamos mažais mėnesiais įmokejimais ir prieinamais nuošimčiais.

Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,

2212 West Cermak Road.

Tel. (773) 847-7747

1 YR - 0.75% APY*
2 YR - 1.00% APY*

*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org

www.clcu.org

Lithuanian Christmas Ornament Workshop

With Don and Kathy Astras who will teach the "straw applique" technique featuring designs by Don's late mother, folkartist Ursula Astras

Saturday, November 20 at 2 pm

Balzėkas Museum of Lithuanian Culture, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago IL 60629

In English. All materials provided. Registration and information:

<https://2021strawworkshop.eventbrite.com>

This program is sponsored in part by grants from the Illinois Arts Council Agency and the City of Chicago DCASE CityArts

Maloniai kviečiame visus į
**Vilniaus Arkivyskupo Metropolito
Jo Ekscelencijos Gintaro Grušo
„Metų žmogaus“ pagerbimą**

ir Balzėko lietuvių kultūros muziejaus veiklos 55 metų sukaktį

2021 m. gruodžio mėn. 4 d., 6 v.v.

Balzėko muziejaus "Gintaro salėje"
6500 S. Pulaski Rd., Chicago IL 60629

Bilietai: <https://archbishopgrusas.eventbrite.com>

Papildoma informacija bei rezervacija telefonu: 773.582.6500

